Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 220 (3418)
21 ЧОРШАНБА СЕНТЯБРЬ 1977 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

• *Йиллик план — муддатидан илгари*

КИРОВЛИКЛАР ЗАФАРИ

Киров район саноат корхоналари коллективлари йил бошидан буён 157 миллион 740 минг сўмлик саноат маҳсулотлари реализация қилиб

Бугун

ТЎҚҚИЗ ОЙЛИК ПЛАННИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРГАНЛИКЛАРИ ҲАҚИДА РАПОРТ БЕРДИЛАР. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 5,9 процентга, меҳнат унумдорлиги эса 6 процентга ўсди. Ишлаб чиқариш ҳажми ўсишига асосан меҳнат унумдорлигини юксалтириш эвазига эришилди. Район саноат корхоналари шу кунгача 57 турдаги 15 миллион сўмлик маҳсулотни Сифат белгиси билан ишлаб чиқардилар.

Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига авж олган социалистик мусобақада Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик, «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш, «Технолог» ишлаб чиқариш бирлашмалари, тўқимачилик-галантерея фабрикаси каби корхоналар намуна бўлишяпти. Бу корхоналар 9 ойлик планни муддатидан илгари бажариб, район индустриясн муваффақиятига салмоқли ҳисса қўшдилар.

Ҳозир район саноат корхоналари коллективлари 9 ойлик планга қўшимча жами 6,5 миллион сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш мақсадида меҳнат суръатини оширишяпти.

М. ТЎЛАГАНОВ.

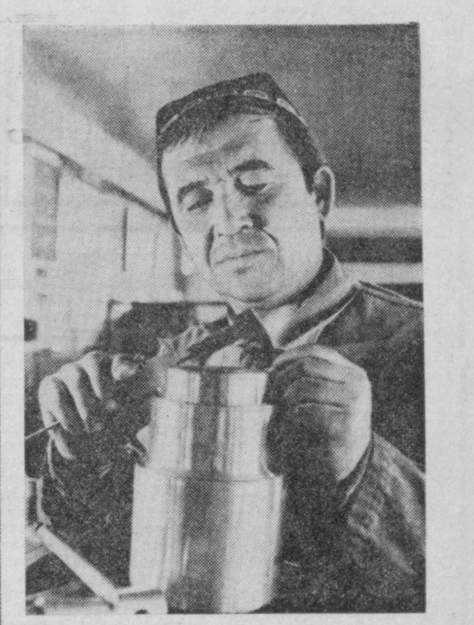

Коммунистик меҳнат зарбдори Саъдулла Маҳсумов ўн йилдан буён «Геологоразведка» заводининг механика цехида унумли меҳнат қилиб келмоқда. Ишлаб чиқариш новатори, ёшларнинг дўсти ва устози бир беш йилликда икки шахсий беш йиллик топшириқларини бажаришга аҳд қилган. Иши билан сўзи бир ишчи ана шу олий мақсад йўлида фидокорона меҳнат қиляпти.

СУРАТДА: С. Маҳсумов.

М. Нуриддинов фотоси.

МУСОБАҚАНИ АВЖ ОЛДИРИБ

Бугун

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи йил бошидан буён 32 миллион 450 минг сўмлик махсулот ишлаб чиқариб, юбилей йилининг тўққиз ойлик топшириғини бажарганлиги ҳақида рапорт берди.

Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсишига фақат меҳнат унумдорлигини юксалтириш орқали эришилди. Бу даврда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 4,8 процентга, меҳнат унумдорлиги эса 4,9 процентга ўсди. Давлат Сифат белгиси билан 3,5 миллион сўмлик махсулот тайёрланди. Бундай ютуққа асосан Октябрь олди зарбдор мусобақасида чеварлар ўртасида шахсий меҳнат беллашувини авж олдирилганлик туфайли эришилди. Тикувчилар М. Холбўтаева, О. Тўлаганова, З. Ефремова, дазмолловчи Ш. Султонова, бичувчи В. Глинская каби илғорлар ойлик топшириқларини 1,5—2 ҳисса адо этиб, социалистик мусобақада пешқадамлик қиляптилар.

Ўз имкониятларини ҳисоблаб чиққан бирлашма чеварлари тўққиз ойликка қўшимча 2 миллион 150 минг сўмлик маҳсулот реализация қилишга аҳд қилдилар.

Икки йиллик топшириқ

7 ноябрга қадар бажарилади

ИШЧИ ТАШАББУСИ САМАРАСИ

★ «КОМПРЕССОР» МАШИНАСОЗЛАРИ ОКТЯБРЬ 60 ИИЛЛИГИГА 1976—1977 ИИЛЛАР ПЛАНИНИ БАЖАРАДИ

★ ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИНИ ЖОРИЙ ЭТИШ — КОЛЛЕКТИВНИНГ ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

★ ЗАВОДНИНГ ЮЗДАН ОРТИҚ ИШЧИСИ 1979 ИИЛ ҲИСОБИГА ИШЛАЯПТИ.

Корхона меҳнаткашлари Улуғ Октябрнинг юбилейи йилига қадам қўйиб, Бош бошқарманинг давлат топшириғига қўшимча 600 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича муқобил план ва оширилган мажбурият қабул қилдилар.

Шуни таъкидлаш керакки, министрликнинг плани ҳам анча тиғиз эди. Бу беш йиллик топшириғида 1977 йил учун белгиланган контроль рақамдан 1.650 минг сўмлик юқори эди.

Муқобил план қандай юзага келди? У ишчиларнинг ташаббуси асосида туғилди ва мамлакат халқ хўжалигини тараққий эттириш манфаатларига, Тошкентдаги «Компрессор» заводи ишлаб чиқараётган компрессор станцияларини олаётган корхона ва ташкилотларнинг эҳтиёжига жавоб берарди.

Корхонанинг барча цехлари ва хизматларида 1977 йилнинг янги вазифалари атрофлича ўлчаниб, баҳоланди, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг янги резервлари аниқланди. Барча меҳнаткашларнинг 1977 йил муқобил планини ишлаб чиқиш ва муҳокама қилишда кенг иштирок этганлиги КПСС XXV съезди, КПСС Марказий Комитетининг октябрь (1976 йил) Пленуми қарорларини қизғин маъқуллаганлигим и з-нинг амалий ифодаси бўлди. 1976 йил топшириқларини бажариш якунлари ҳисоблаб чиқилгандан кейин юбилей йилида энг юқори самарадорликка эришиш ва шу асосда 7 ноябрга қадар икки йиллик топшириқни бажаришга қарор қилинди.

...Янги беш йилликнинг йигирма ойи ўтди. Бугунги кунда шуни ишонч билан айтиш мумкинки, белгиланган марра эгалланади. Ишлаб чиқаришда ташкилий-техника тадбирларининг бутун бир комплекси амалга оширилиши натижасида шу даврда меҳнат унумдорлиги 18 процентга ўсди, меҳнат ҳажми 250 минг норма-соатга камайди. 4 мингга яқин компрессор установкаси — Давлат Сифат белгиси бўлган РКВН—6 вакуум насос ишлаб чиқарилди.

Фан ва техника тараққиётини ривожлантиришга эътибор берилди. Корхона мутахассислари деталларнинг асосий қисмини янги, юксак унумли ярим автомат станокларда ишлашга ўтдилар. 3-механика йиғув цехида «Компрессор» ступенларини ярим автоматик равишда бирлаштирадиган икки стенд жорий этилганлиги энг мураккаб ишни механизациялаштириш имконини берди. Натижада участкада меҳнат унумдорлиги 25 процентга ўсди.

Бу муҳим иш Одессадаги компрессор ва холодильник машинасозлиги ихтисослашган конструкторлик-технология бюроси мутахассислари томонидан амалга оширилди.

Бир қатор участкаларда компрессорнинг корпус деталларини қайта ишлаш учун агрегат станоклар жорий этилди, бу операцияларда меҳнат унумдорлигини икки баравар ошириб, маҳсулот сифатини юқори даражада бўлишини таъминлаш имконини берди.

Асосий участкаларда меҳнат қайта ташкил этилганлиги, комплекс ва ихтисослашган бригадалар ташкил этилганлиги самарали натижа берди. Бекор туриб қолиш ҳоллари кескин камайди, ишчилар ўз маҳоратларини ошириб, 2—3 касбни эгалладилар. Иш вақтидан самарали фойдаланиладиган бўлиб қолди, маҳсулот сифати, ишлаб чиқариш маданияти яхшиланди, ҳар бир ишчининг топшириққа нисбатан масъулияти ортди. Буни айниқса илғор бригадирлар А. Беглова, А. Большовнинг мисолида кўриш мумкин.

Мусобақани ташкил этишга ва унинг самарадорлигининг ортишига муҳим аҳамият бериляпти. Корхонада мавжуд бўлган меҳнат беллашуви системасига биноан фақат ишлаб чиқариш топшириғини ортиғи билан бажариш ҳали мусобақа ғолиби деган сўз бўлмайди. Бунда ўтган ойга нисбатан ишлаб чиқариш суръатининг ўсиб бориши муҳим кўрсаткич сифатида ҳисобга олинади.

Ҳозир корхонада 25 киши беш йилликнинг 3,5 йили топшириғини бажарди, юздан ортиқ ишчи эса 1979 йил ҳисобига ишлаяпти. Токарлар Алексей Волков, Нил Дробот, Константин Савинов, пармаловчилар Александр Бережной, Анатолий Большов, қолипловчи Анорбой Болтабоев, стерженчи Таисия Зубарева ва бошқалар бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш учун курашяпти. Ёшларимиз эса мана шу машъал ишчиларга тенглашиш учун ҳаракат қилишяпти.

Яқинда план бўлими ходимлари белгиланган планларнинг бажарилишини биринчи якунини чиқардилар. Маълум бўлишича, беш йиллик бошидан бери машинасозлар дастлабки министрлик планига қўшимча 2.386 минг сўмлик маҳсулот берди. Бу демак, катта маррага муддатидан аввал — шу йилнинг биринчи ноябрида етамиз.

Н. НОВАЧЕНКО,
«Компрессор» заводининг директори.

ВАҚТДАН ЎЗИБ

Бугун

Киров районидаги тўқимачилик — галантерея фабрикасининг меҳнатсевар коллективи ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йили тўққиз ойлик топшириғини муддатидан илгари бажарганлиги ҳақида ғалаба рапортини берди. Ўтган вақт ичида уч миллион сўмликка яқин маҳсулот ишлаб чиқарилди. Корхонамиз меҳнат аҳли ички имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, ой охирига қадар яна бир неча ўн минг сўмлик маҳсулот тайёрлашга аҳд қилди.

Фабрикамизда ҳозирда асосан кенг истеъмол буюмлари тайёрланмоқда. Уларнинг номи 45 тани ташкил этади. Шу ойда ўзлаштирилган ёшларнинг сумкаси харидорларга манзур бўлмоқда.

Шу кунларда корхона мутахассислари республика моделлар уйининг мутасаддилари билан ҳамкорликда қиз ва ўғил болалар учун мўлжалланган махсус комплектларни тайёрлаш устида қизғин иш олиб боришмоқда. 28 — 30-размерда тикиладиган бу кийимлар ўзининг бежиримлиги билан фарзандларга ярашиб туради.

Корхонамиз коллективи ишлаб чиқаришда бундай ютуқларга эришишда илғорларнинг қўшаётган ҳиссаси арзигули бўлаётир. Чеварлар орасида шундай илғор кишилар борки, улар ҳозирги пайтда икки йиллик, уч йиллик, тўрт йиллик топшириқларни бажариб, беш йилликни ниҳоясига етказиш арафасидалар. М. Ҳайитова, Л. Цибульская, М. Алиева, Л. Григорьевалар шулар жумласидандир. Бундан ташқари илғорлардан С. Валиева, К. Қосимова, М. Мажидова, С. Комилова ва бошқалар 3,5 йиллик топшириқларни адо этиб бўлишди.

Фабрикамиз чеварлари яна бир муҳим ғалаба рапортига тараддуд кўрмоқдалар. Уларнинг аҳди октябрь ойининг ўрталарида корхона бўйича икки йиллик топшириқни муддатидан илгари бажаришдир.

Р. АБДУРАҲМОНОВА,
тўқимачилик-галантерея фабрикасининг ишчиси.

Пойтахтимизнинг бир куни

ЗАРБДОР ҚУРИЛИШ ОДИМЛАРИ

Графикдан ўзиб

Пойтахт метросининг иккинчи навбати қурилиши бўйича Пушкин кўчасида олиб борилаётган ишлар графикдан ўзган ҳолда бажарилмоқда. Бу ерда асосан иккинчи навбатнинг қурилишини бошлаб берган К. Т. Виноградов бошчилигидаги коммунистик меҳнат бригадаси иш олиб бормоқда. Ер ости магистралининг бунёдкорлари метронинг Октябрь революцияси станциясидан тортиб Ассакинскийгача бўлган масофада ўзларига топширилган туннель қазиш ишларини белгиланган вақтда бажаришди. Эндиликда улар Новомосковский кўчаси остидан ўтадиган мураккаб участканинг чап томонида туннель қазиб бўлишди. Бу ишлар график бўйича 13 сентябрда тугалланиши керак эди. Бригада барча имкониятларини ишга сафарбар этиб, 11 сентябрь куни бу топшириқ тугалланганлиги ҳақида рапорт берди.

«Ташметрострой» трестининг 2-қурилиш монтаж бошқармасида меҳнат қилаётган бу бригада коллективи ойлик топшириқни 105—110 процент қилиб бажармоқда.

Пойтахт метроси қурилишида Тошкент автомобиль йўллари институтининг студентлари ҳам бунёдкорларга яқиндан ёрдам беришмоқда. Студентлар метронинг турли участкаларида маркшейдерлик ихтисослиги бўйича амалий практика ўтказишяпти.

СУРАТДА: институт студенти Гулнора Аҳмедова Пушкин кўчасида метро қурилишида бунёдкорларга маркшейдерлик иши билан ёрдам беряпти.

Х. Мирзакаримов фотоси.

ТУҲФА

Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейи арафасида «Марказ—17» кварталида ҳам юзга яқин оилалар уй тўйларини нишонлашлари керак. «Главташкентстрой». «Жилстрой» тресті бинокорларининг аҳди ана шундай.

Участка бинокорлари ўртасида бошланган социалистик мусобақада «Ташросстрой» бошқармасининг А. Худяков, Р. Солихов бош бўлган монтажчилар бригадаларининг аъзолари илғорлик қилишяпти. Республикамиз ўн беш нафар бинокорининг ватанпарварлик ташаббусига қўшилган бу бригадаларнинг қурувчилар юбилей йилининг сўнгги ойлари ҳисобига меҳнат қилишмоқда.

Бугун

участка қурувчилари навбатдаги турар жой биносида монтаж ишларини тугаллашди.

РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ

Фрунзе район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум қатнашчилари КПСС XXV съезди қарорлари асосида КПСС сафларини ўстириш ва ёш коммунистларни тарбиялаш бўйича ишларни янада такомиллаштириш масалаларини муҳокама қилдилар. Шу ҳақда район партия комитетининг биринчи секретари С. У. Султонова доклад қилди.

• *Тошкентликлар «оқ олтин» теримида*

СТУДЕНТ МЕХАНИЗАТОРЛАР

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида «Текстильщик—77» номли студентлардан ташкил топган механизатор-ҳайдовчилар бригадаси тузилди. Бу комсомол-ёшлар бригадасига «оқ олтин» ишқида ёнган қалби олов 41 студент ариза берди. Улар ёзган аризаларида серқуёш республикамизнинг 5.360 000 тонналик улкан хирмонига муносиб улуш қўшишларини баён қилганлар.

Бугун

институт бригадаси Жиззах областининг Мирзачўл районидаги 20-Абай номли совхозга йўл олди. Ҳар бир студент пахта терим машинаси бункеридан хирмонга кўплаб тонналаб пахта тўкишга ваъда берди.

УМРИ БОҚИЙ ДЎСТЛИК

Ҳамкорликнинг туғилиши

Совет Ўзбекистони ва Куба Республикаси олимлари ўртасида илмий алоқалар олиб бориладиган бўлди. Шу кунларда ўлкамизда меҳмон бўлиб турган Куба Республикаси фан ва техника комитетининг раиси Сайло Маринело бошчилигидаги Куба илмий ходимлари делегацияси билан ўтказилган дўстона учрашувларда икки ўлка олимлари ўртасида самарали илмий алоқалар олиб бориш ҳақида сўз борди.

Бугун

кубалик меҳмонлар Самарқанд шаҳрида бўлиб, унинг қадимий ёдгорликлари, илмий муассасалари, Улуғбек расадхонаси билан танишдилар. Кеча Ўзбекистон ССР Фанлар академиясида бўлган учрашувда академия президенти, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, академик Обид Содиқов меҳмонларга республикада фан ва техниканинг тараққиёти, ўзбек олимларининг олиб бораётган ишлари, илмий муассасаларнинг фаолияти ҳақида гапириб берди.

• *ЖОНАЖОН ШАҲРИМИЗНИ ОБОДОНЛАШТИРАМИЗ ВА ГЎЗАЛЛАШТИРАМИЗ*

ҲАШАР — ҲАММАНИНГ ИШИ

«Улуғ Октябрнинг юбилейига қадар Тошкентни янада обод ва кўркам қиламиз!» — шаҳримизнинг минглаб меҳнаткашлари ана шундай шиор остида Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига корхоналарни, муассаса ва ташкилотларни энг яхши ободонлаштириш ва бадиий-сиёсий безаш конкурсига қўшилдилар. Пойтахтимизнинг бошқа районлари меҳнаткашлари билан бир қаторда Октябрь районининг аҳолиси ҳам кўчалар ҳамда турар жой массивларини ободонлаштириш, тартибга келтириш ишларида қатнашмоқдалар. Ҳозир райондаги ишларнинг аҳволи қандай, шонли байрамни муносиб кутиб олиш учун барча резервлар сафарбар этилганми?

Конкурс эълон қилинган кундан бери бажарилган ишларга якун ясар эканмиз, талайгина ишлар қилинганини қайд этиш лозим. Район 21 кичик участкага бўлинган бўлиб, уларнинг ҳаммасида кўчаларни ва суғориш шохобчаларини ремонт қилиш, муассасаларнинг ва турар жой биноларининг ташқи қиёфасини тартибга келтириш ишлари жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. кузги кўчат ўтқазиш ишлари бошланди. «Ташгипрогор» институти, 1-клиник касалхона каби муассасалар, «Узбекгидроэнергострой» тресті коллективлари ободонлаштириш ишлари билан шуғулланаётган бригадаларни мунтазам ажратиб туришибди.

Аммо районнинг айрим кўчаларини айланиб, баъзи биноларнинг ташқи қиёфасини, корхона ва муассасаларнинг ички территориялар и н и кўздан кечирадиган бўлсангиз кўз олдингизда нохуш манзара намоён бўлади. Мисол учун, Навоий кўчасини олайлик. Шу кўчада жойлашган шаҳар ярмаркасининг раҳбарлари шаҳримизда ўтаётган конкурс ҳақида ҳеч нарсани эшитмаганга ўхшашади. Бутун магистраль бўйлаб ҳар қадамда ахлат уюмлари, бўш қутилар дуч келади...

Фурқат, Хуршид кўчаларида, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги проспектида ҳам аҳвол бундан яхши эмас. Ваҳоланки районнинг ҳар бир квадрат метр территорияси у ёки бу коллективга бирлаштирилган бўлиб, улар ана шу участкадаги озодаликни таъминлашлари лозим. Лекин республика Қишлоқ хўжалиги министрлиги, «Таштрансспецстрой» тресті, 2-трамвай депоси, «Совғалар» фабрикаси каби ташкилотлар ўзларига бириктириб қўйилган участкаларни мутлақо унутиб юборгангa ўхшайдилар. Умумшаҳар конкурси эълон қилинган кундан бери орадан бир ойга яқин вақт ўтган бўлишига қарамай айрим муассасаларда ободонлаштириш планлари ишлаб чиқилмаган.

Жуда кўп коллективлар ниҳоятда сусткашлик билан ҳаракат қилишмоқда. Фақат 150 га яқин корхона ва ташкилот умумшаҳар ҳашарида актив иштирок этмоқда. Районда эса ана шундай корхона ва ташкилотлар 850 дан зиёд.

Ҳатто биноларнинг ташқи қиёфасини тартибга келтириш, вивескаларни янгилашдек оддий масалани олайлик. Айрим муассасаларда шунга ҳам эътиборсизлик билан қарашмоқда. Ипакчилик институтининг вивескаси нохуш аҳволда. Райондаги айрим чойхоналарнинг ҳатто қайси ташкилотга қарашли эканини билиб бўлмайди. Чунки шундан далолат берувчи ёзувлар йўқ. Айрим уй-жой бошқармалари, мактаб ва поликлиникалар ҳам биноларининг ташқи қиёфасига лоқайдлик билан муносабатда бўлаётганини қайд этса арзийди.

Мана шу камчиликларнинг ҳаммаси корхона ва муассасаларнинг, маҳалла комитетлари ва район турар жой органларининг раҳбарлари ҳамда партия ташкилотларининг секретарлари иштирок этган йиғилишда муҳокама қилинди.

Улуғ Октябрнинг юбилейи тобора яқинлашиб келмоқда. Шаҳримиз шонли юбилейни озода ва кўркам ҳолда қарши олиши учун барча имкониятларни сафарбар этиш лозим.

А. ТЮРИКОВ.

ОЛИМЛАР АНЖУМАНИ

Кеча

Тошкентда халқ хўжалигида газдан ва ёнилғининг бошқа турларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш проблемалари билан шуғулланувчи ёш олимлар ва мутахассисларнинг биринчи республика конференцияси очилди

Анжуманни халқ хўжалигида газдан фойдаланиш ҳамда нефть, нефть маҳсулотлари ва суюлтирилган газларни ер остида сақлаш бўйича Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот институти Ўрта Осиё филиалининг директори Д. М. Аҳмедов кириш сўзи билан очди. Шундан сўнг «Союзпромгаз» бирлашмасининг бош директори Н. А. Фёдоров «Газдан самарали ва тежамли фойдаланиш — олимлар олдидаги муҳим вазифа» мавзуида доклад қилди.

Конференцияда Москва, Ленинград, Киев ва бошқа шаҳарлардан келган олимлар ҳам иштирок этишмоқда. Анжуман уч кун давом этади.

САНЪАТ КЎРГАЗМАСИ

Бугун

Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейида ҳинд санъати кўргазмаси очилди. Кўргазма XVIII — XX аср ҳинд санъати тарихи ҳақида ҳикоя қилади.

Экспозициядан металдан, ёғочдан, фил суягидан ясалган буюмлар, ҳинд миллий кийимлари ва халқ чолғу асбоблари ўрин олган. Виставка бўйлаб катта экскурсия ўтказилмоқда.

БИЛДИРИШ

1977 йил 22 сентябрда соат 15.00 да Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг мажлислар залида (Ўзбекистон кўчаси, 9) меҳнаткашлар депутатлари XVI чақириқ Тошкент шаҳар Советининг II сессияси очилади.

Депутатлар ўша ернинг ўзида соат 14 дан рўйхатга олинадилар.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

МАТБУОТ АКТИВЛАРИНИНГ СЛЁТИ

Кеча

Марказий В. И. Ленин музейининг Тошкент филиалида жамоатчи матбуот тарқатувчиларнинг шаҳар слёти бўлиб ўтди.

...Эрта тонг билан В. И. Ленин номли майдондаги доҳий ҳайкалининг пойига гулчамбарлар қўйилганидан сўнг, слётнинг 200 дан зиёд қатнашчиси барча тошкентликлар учун муқаддас бўлган революция доҳийсининг музейига келди. Владимир Ильичнинг большевистик матбуотни ривожлантириш ва тарқатишга нақадар катта аҳамият берганлиги ҳаммага маълум. Слёт бошланиши олдидан унинг қатнашчилари музейнинг Россияда революцион матбуотнинг вужудга келиши, большевиклар сўзини халқ оммасига матонат билан сингдирган кишилар ҳақида ҳикоя қилувчи экспозициялар билан танишдилар.

Матбуот тарқатувчиларнинг бугунги кундаги, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини кутиб олаётган совет халқининг меҳнат ва ижодий активлиги бениҳоя авж олган юбилей йилидаги вазифалари қандай? Ана шу масалалар сўзга чиққан барча слёт қатнашчиларининг нутқларида асосий ўринни эгаллади.

Миллионлаб ўқувчилар меҳнаткашларимизнинг қўлга киритаётган зафарлари тўғрисида, турли воқеалар ва фактлар тўғрисида газета ва журналларни ўқиб билишади. Совет кишилари матбуотга чуқур қизиқиш билан қарайдилар. Бизнинг мамлакатимизда матбуот чиндан ҳам миллионлар минбарига айланган. Бу СССР Конституциясининг лойиҳаси муҳокама қилинаётган ҳозирги кунларда айниқса ёрқин намоён бўлмоқда.

Юбилей йили жамоатчи матбуот тарқатувчилар олдига муҳим вазифалар қўймоқда. 1978 йилги обунанинг муваффақиятли ўтказилиши уларнинг маҳорати, корхона, ташкилот, ўқув юртлари коллективлари ўртасида ташкилий пропагандистлик ишларини нақадар ёрқин ва ишончли ташкил эта билишларига боғлиқ.

«Союзпечать» Тошкент шаҳар агентлиги бошлиғи С. Казакованинг докладида ва жамоатчи матбуот тарқатувчилар — Тошкент авиабирлашмасидан И. Парнис, Киров районидаги 239-мактабдан С. Рўзиев, тўқимачилик комбинатидан жамоатчи П. Акименконинг ҳамда Ўзбекистон ССР алоқа министрининг ўринбосари Л. Абаеванинг слёт қатнашчиларига табригида жамоатчи матбуот тарқатувчиларга навбатдаги обуна кампаниясини уюшқоқлик билан ўтказишга даъват янгради.

Слётда бир группа жамоатчи матбуот тарқатувчиларига актив фаолияти, обуна кампаниясини муваффақиятли ўтказганликлари учун эсдалик дипломлари ва қимматбаҳо совғалар топширилди.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Мартиника Коммунистик партияси ташкил этилганлигининг 20 йиллиги муносабати билан Мартиника коммунистларига қардошларча салом йўллади.

● Кеча Самарқандда ёзувчиларнинг «Янги инсонни тарбиялашда ҳозирги замон кўп миллатли совет адабиётининг роли»га бағишланган республикалараро конференцияси очилди.

Самарқандлик л а р Москва ёзувчилар ташкилоти вакилларини, Россия Федерацияси, Украина, Белоруссия, Қозоғистон, Озарбайжон, Литва, Латвия, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон, Эстония адибларини шодиёна кутиб олдилар.

Бир неча кун давом этадиган конференция программасига биноан адиблар саноат корхоналари, колхозлар, илмий муассасаларнинг коллективлари билан учрашадилар.

● 1977 йил 20 сентябрь куни Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос—955» учирилди.

БИЗ — СОВЕТ ХАЛҚИМИЗ

КАСБИМ — ФАХРИМ

Ўттиз йилдан ортиқ вақтдан буён машина рулини бошқараман. Ҳамма вақт юк автомобилини ҳайдайман. Шинам безатилган енгил автомашинани елдириб юриш менга тўғри келмайди. Менга кузовига ҳар хил юк ортиб, шаҳар кўчаларидан шошилмай юриш маъқулроқ. Ҳар куни 10—15 тонна юк ташисам-да, олис йўлларга бормайман. Ишдан сўнг машинамни гаражга қўйиб, унинг спидометрига боқаман: саксон километрдан кам йўл босмаганим маълум бўлади. Иш вақтида бир минут вақтни ҳам бекор ўтказишни увол биламан. Чунки биз қурилишлар учун зарур бўлган пишиқ ғишт ташиймиз. Ҳар куни қурилиш майдонига уч-тўрт марта қатнашга тўғри келади. Демак, бригадамиз ҳар куни юз мингтадан ортиқ ғишт ташиб беради.

Бригадамиз ташкил топганига икки йил бўлди. Эндиликда автомобиль транспортида меҳнатни ташкил этишда бригада методини қўллашнинг нақадар афзаллиги бизнинг ҳеч қайсимизда шубҳа туғдирмайди. 1975 йили бригадамиз тузилганда унинг ютуқларга эришишига ҳамма ҳам ишонмаган эди. Биз биринчи бўлиб бригада методида ишлашга ўтган эдик. Биринчи бўлиб бошлаш доимо қийин бўлади. Ана шу синовдан ўтишга етти ҳайдовчи аҳд қилди. Биз ҳаммамиз учун умумий план олдик. Бригадир бўлиб қилган биринчи ишим — йиғилиш ўтказиш бўлди. Ана шу йиғилишда биз москвалик ҳайдовчилар методи асосида 5-ғишт заводлари бошқармаси билан ғишт ташиш учун хўжалик шартномаси тузишга қарор қилдик. Корхонамиз маъмурияти таклифимизни мамнуният билан қабул қилди ва шартнома имзоланди. Шартномага мувофиқ биз 1976 йилда 1-заводдан 16 миллион пишиқ ғишт ташиш мажбуриятини олдик. Завод раҳбарлари эса, пишиқ ғиштни ўз вақтида ортиб бериш мажбуриятини олишди.

Биздаги ҳайдовчилар ҳар бирининг ўртача меҳнат унумдорлиги эски усулда ишлаётган бошқа ҳайдовчиларникига нисбатан бирмунча юқори бўлди. Бригадамиз 1976 йил планини ошириб бажарди. Биз шартномадаги ҳамма мажбуриятларимизни муваффақиятли бажардик.

Бизда хотиржамлик билан ва ҳеч қандай ортиқча ташвишсиз ўз ишимизни давом эттириш учун ҳамма асослар бор эди. Лекин, биз эришилган ютуқлар билан чегараланиб қолмасдан, ишни янада юқори даражага кўтаришимиз керак эди. Бундай ҳис-туйғу жамиятдаги ҳар бир совет кишисида бўлиши керак, албатта.

Бригадамиздаги йигитлардан бири бир куни ёнимга келиб: «Юрий Семёнович, эксперимент зонасини кенгайтирсак қандай бўлар экан?» деди. «Қандай қилиб?!» дедим мен қизиқиб. «Бу жуда оддий. Бир эмас, иккита завод билан шартнома тузамиз».

Биз бир неча кун ҳисоб-китоб билан шуғулландик. Агар бригадага яна иккита машина қўшилса, биз 1977 йилда 1 ва 6-заводдан 23 миллион дона пишиқ ғишт ташишимиз мумкин экан, деган хулосага келдик. Автоколонна раҳбарлари бу таклифимизни маъқуллашди ва бригадамиз кенгайди.

Бир неча кун ишлагач, бизда меҳнат унумдорлигини оширишнинг яна бир катта резерви борлигини пайқадик. Шундан кейин бригадамизда одатдагидек бир прицепни эмас, балки икки прицепни шатакка олиб юк ташийдиган иккита автопоезд тузишга қарор қилдик. Машиналарнинг техник имконияти бунга тўғри келар эди. Ортиқча ташиладиган юк салмоқли — ҳар бир автопоездда тўрт тоннадан қўшимча юк ташилади. Бригадамиз бошлаб берган бу ташаббусга автоколоннанинг бошқа ҳайдовчилари ҳам қўшилдилар. Ҳозир автохўжаликда қўшприцеп билан ўнта автопоезд ишлаяпти.

Меҳнатга ташаббускорлик билан, ижодий ёндошиш — совет кишиларининг энг характерли хусусиятларидан биридир. Бизнинг жамиятимизда кимда-ким меҳнатни севса ва уни уддалай олса, у киши ҳурмат ва эътиборга сазовор бўлади. Масалан, ўтган йили бизнинг бригадамиз автоколоннада биринчи ва республика Автомобиль транспорти министрлигига қарашли корхоналар ўртасидаги социалистик мусобақада иккинчи ўринни эгаллади. Бу йил бригадамиз аъзолари янада юқори натижага эришиш мақсадида меҳнат қилмоқдалар. Бу, коллективимизнинг Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллик байрамига муносиб совғаси бўлади.

Ю. МЕЛКУМЯНЦ,
2515-автоколонна ҳайдовчилар бригадасининг бошлиғи.

ҲАЁТИМИЗНИНГ АСОСИЙ ҚОНУНИ

СССР КОНСТИТУЦИЯСИНИНГ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

Бахтимиз қомуси ва шахс камолоти

Шу кунларда кенг миқёсда умумхалқ муҳокамасидан ўтаётган СССР янги Конституциясининг лойиҳасида махсус бўлимлар шахс ва унинг камолотига бағишланган. Улар «Социал ривожланиш ва маданият», «Давлат ва шахс» деб аталади. Лойиҳанинг 33-моддасида **«Совет гражданлиги бутун ССР Иттифоқи учун ягонадир. Иттифоқдош республикаларнинг ҳар бир граждани СССР гражданидир»,** деб ёзиб қўйилган. Бу СССР гражданларининг тенг ҳуқуқлилигини, уларнинг барча келиб чиқишидан, социал, мулкий мавқеидан, миллати ва иркидан, маълумоти, тили ва бошқа ҳолатлардан қатъий назар уларнинг тенг ҳуқуқлилигини ифодаловчи ёрқин мисолдир. Лойиҳада СССР гражданларининг иқтисодий-сиёсий, социал ва маданий ҳаётининг ҳамма соҳаларида тўла тенглиги таъминланган.

Бахтимиз қомусининг энг муҳим ҳуқуқларидан бири — СССРда хотин-қизлар эркаклар билан тенг ҳуқуққа эгалигидир. Бу ҳуқуқлар амалда бўлган конституцияда ҳам бор эди, хотин-қизларимиз Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин бу ҳуқуқларга эришган эдилар. Янги конституцияда эса у янада такомиллаштирилган ва социализм ғалабалари асосида юқори поғонага кўтарилган. **Конституция лойиҳасининг 7-бобида СССР гражданларининг асосий ҳуқуқлари, эркинликлари ва бурчлари баён қилиб берилган.** Бу бобда СССРда шахс янада юқори поғонага кўтарилган. Бизга маълумки, шахс жамиятнинг маҳсулидир. Улуғ Октябрь социалистик революцияси натижасида бутунлай янги шахс вужудга келди. Ҳозир СССРда онгли, билимли, маданиятли, интернационализм руҳида тарбияланган шахс вужудга келган.

Янги Конституция лойиҳасида СССР гражданларининг меҳнат қилиш, дам олиш ҳуқуқлари ҳам янада кенгайтирилган ҳолда талқин этилган. СССР гражданлари ўзларининг лаёқатларига, қобилиятларига, ўрганган касбларига, олган билимларига мувофиқ иш танлаш ҳуқуқларига эга бўладилар. Дам олиш соҳасида эса ҳар йили ҳақ тўланадиган отпускалар бериш, истиқомат қиладиган жойларида дам олиш учун шароитлар яратиш каби имтиёзлар яратилган. **СССР гражданларининг уй-жойли бўлиш ҳуқуқини берувчи янги моддалар ҳам шахснинг ҳар томонлама камолотини таъминловчи муҳим шартлардан биридир.** 1966 — 1975 йиллар ичида мамлакатимизда 22 миллион 557 минг квартира қуриб, фойдаланишга топширилди. Ҳозирги пайтда мамлакатимизнинг барча йирик шаҳарларида уй-жой қуриш программаси кенг миқёсда амалга ошириляпти. Давлат хусусий уй-жой қурилишларига катта ёрдам ажратмоқда.

Совет кишиларининг илм олиш ҳуқуқи эса СССРда илм олишнинг бепуллиги, ёшларга умумий ўрта таълим беришнинг мажбурийлиги билан гарантияланган. Бундан ташқари, СССР Конституциясининг янги лойиҳасида гражданларга катта сиёсий ҳуқуқлар ҳам берилган: жумладан, СССР гражданлари давлат ва жамоат ишларини бошқаришда қатнашиш ҳуқуқига эгадирлар. Эндиликда гражданлар 18 ёшдан бошлаб халқ депутатлари Советига сайлаш ва сайланиш ҳуқуқларига эга бўлади. Шу билан бирга, ҳар бир совет граждани давлат ва жамоат ташкилотларининг ишида қатнашиш ҳуқуқи ҳам кўзда тутилган. Айни пайтда ҳар бир граждан давлат органларининг ва жамоат ташкилотларининг фаолиятини яхшилаш тўғрисида уларга таклифлар киритиш, ишдаги камчиликларни танқид қилиш ҳуқуқи эгадирлар. Бу ва бошқа ҳуқуқлар шахснинг эркинлиги ва камолоти учун барча зарур шарт-шароитлар ҳисобланади.

Шахсни ҳурматлаш, совет кишисининг ҳуқуқлари ва эркинликларини қўриқлаш барча давлат органларининг ҳамда жамоат ташкилотларининг муқаддас бурчидир. Конституция лойиҳасининг виждон эркинлиги ҳақидаги бандларида ана шу бурчлар назарда тутилган.

СССРда янги Конституция лойиҳаси халқ муҳокамасига қўйилиб, меҳнаткашларнинг барча ҳуқуқлари амалга оширилаётган бир пайтда капиталистик мамлакатларда меҳнаткашлар ўртасида ишсизлик, қашшоқлик ҳукм сурмоқда. Айниқса, Америка Қўшма Штатларида «Киши ҳуқуқини ҳимоя қилиш» ҳақида жар солмоқдалар. Фақат АҚШда ҳозирги вақтда 8 миллиондан ортиқ ишсизлар бор. Барча йирик капиталистик мамлакатлардаги ишсизлар сони эса 15 миллиондан ортиқ кишини ташкил этади. Бундан ташқари, капиталистик дунёнинг кўпчилик аҳолиси қашшоқликда, очарчиликда кун кечиришга мажбур бўлмоқда. Негаки, буржуа жамияти инсоннинг моддий ва маънавий эҳтиёжларини таъминламайди. Қашшоқлик инсоннинг аҳлоқий бузилишига, руҳий тушкунликка учрашига, жиноят қилишга ва ҳатто ҳар қандай ярамасликдан ҳам қайтмасликка олиб келади.

Ҳақиқий озод, эркин шахс фақат социализм даврида шаклланди. Бу янги Конституциямиз лойиҳасида ўзининг тўла ва эркин ифодасини топган. Янги Конституция лойиҳасида Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин қўлга киритилган катта ютуқлар қайд қилинди. Шахсни тарбиялаш ва вояга етказиш соҳасидаги ишларга катта баҳо берилган. Социализм даврида шахс ва жамият уйғунлигининг заминлари ҳозирланади. Шахснинг ҳар томонлама равнақ топиши учун моддий, социал-сиёсий шарт-шароитлар ҳал қилувчи омил бўлиб қолади. Ҳар бир шахсга хос шахсий ва ижтимоий манфаатларнинг гармоник равишда уйғунлашуви кучаяди. Социализм шароитида шахс ўз манфаатларидан жамият манфаатини юқори қўяди. Коллективизм, ҳамкорлик, тенглик янада шаклланиб, шахс ва коллектив ўртасида мустаҳкам алоқа ривожланади. Фақат социализм шароитидагина ташаббус, ғайрат кўрсатиш, куч ва қобилиятларини рўёбга чиқариш, ишга солиш учун кенг имкониятлар яратилади.

Янги Конституция лойиҳасида кўрсатилган асосий хусусиятлардан бири Совет Иттифоқида янги шахсни тарбиялашдаги тарихий тажрибанинг халқаро аҳамиятга эгалигидир. Кишилик жамияти тараққиёти тарихида биринчи марта СССР каби катта мамлакат мисолида коллективга, жамиятга, халққа хизмат қилувчи, жамият манфаатларини ўз манфаатидан юқори қўювчи шахс шаклланганлиги янги Конституция лойиҳасида кўрсатиб берилди.

Конституция лойиҳасида СССР гражданлари ҳуқуқлари билан бирга уларнинг бурчлари ҳам кенг қамраб олинган. Меҳнат қилиш, ўқиш, дам олиш каби ҳуқуқлар билан бир қаторда **СССР гражданлари социалистик Ватанни ҳимоя қилиш, социалистик мулкни қўриқлаш ва асраш, меҳнат интизомига риоя қилиш каби бурчларга ҳам эга.**

Янги Конституция лойиҳасида ҳозирги вақтда шахсни тарбиялаш ва вояга етказиш масалаларига катта ўрин берилган. Коммунизм даврида, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришда, янги ижтимоий муносабатларни шакллантиришда, янги коммунизм кишиси—коммунизм шахси шаклланa боради. Коммунизм қурилиши жараёнида коммунистик эътиқод тарбияланади, яъни коммунизм ишига садоқатни тарбиялаш катта аҳамият касб этади. Коммунизм шахсини вужудга келтириш меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишни тарбиялаш катта аҳамият касб этади. Меҳнат ҳар бир кишининг ҳаётий эҳтиёжига айлана боради. Коммунизм қурувчисининг аҳлоқ кодекси янги, коммунизм кишисини тарбиялашдаги асосий принципларни кўрсатиб беради. Масалан, «бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун»— деган принцип социализм ва коммунизм шахсининг энг муҳим хусусиятларидандир.

Умуман коммунизм даврида шахснинг гармоник камолоти, деган тушунчани шахснинг ижтимоий-маънавий, ахлоқий, жисмоний қобилияти ва истеъдодини тараққий эттиришдан иборат, деб тушунишимиз керак. Коммунизмга ўтиш даврида маънавий бойлик, аҳлоқий поклик ва жисмоний баркамолликни мужассамлантирган янги кишини тарбиялаш имкониятлари кенгайиб боради.

Шундай қилиб, янги Конституция лойиҳаси СССР гражданларига ҳуқуқ бериш билан бирга, улар олдига катта бурчлар ҳам қўяди. Улар бир-биридан ажралмасдир. СССР гражданларининг ҳалол меҳнат қилиши, социалистик мулкни қўриқлаши ва мустаҳкамлаши, социалистик Ватанни ҳимоя қилиши, миллатлар ва элатлар дўстлигини мустаҳкамлаши каби ҳуқуқ ва бурчлари янги Конституция лойиҳасида алоҳида-алоҳида кўрсатилган. Совет гражданлари Совет давлатининг манфаатларини қўриқлаши, унинг қудратини мустаҳкамлаши, бошқа мамлакатларнинг халқлари билан дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаши, тинчликни сақлаши ва мустаҳкамлашга кўмаклашуви — совет гражданларининг интернационал бурчидир.

Конституция лойиҳасининг 20-моддасидаги «Шахснинг ҳар томонлама камол топиши» тўғрисида айтилган жумлаларга «Коммунизм даври» сўзларини қўшиб, уни қуйидагича тўлдириш мақсадга мувофиқ: **«Совет давлати» ҳар бир кишининг эркин камол топиши ҳамманинг эркин камол топиши шартидир»,** деган коммунистик идеалга мувофиқ гражданларнинг ўз ижодий кучларини, қобилиятларини ва истеъдодларини ривожлантиришлари ва ишга солишлари учун, **коммунизм** даври шахсининг ҳар томонлама камол топиши учун реал имкониятларни кенгайтиришни ўз олдига мақсад қилиб қўяди».

21-моддадаги «Давлат комплекс механизациялаш ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш асосида...» деб бошланадиган бандни эса «Давлат, **меҳнаткашларнинг жамоат ташкилотлари** комплекс механизациялаш ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш асосида меҳнат шароитини яхшилаш тўғрисида, оғир қўл меҳнатини қисқартириш, бора-бора бутунлай тугатиш тўғрисида ғамхўрлик қилади», деб тўлдиришни таклиф қиламан. Конституциямиз лойиҳасига меҳнаткашлар оммасидан киритилаётган бундай таклифлар унинг моҳиятига тўла мос келади.

А. НУРУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа кафедрасининг доценти, тарих фанлари кандидати.

Экскаватор ремонти заводи 1-механика цехининг фрезерчиси Рим Ёқубов шахсий беш йиллик топшириқларини 3 йилда бажариш мажбуриятини олган. Шу кунларда у юксак мажбуриятга яраша меҳнат қилиб, смена топшириқларини мунтазам ортиғи билан адо этяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

Любовь Григорьевна Шкриль Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасига қарашли подстанцияда навбатчи электромонтёр бўлиб ишлайди. Комсомол аъзоси берилган барча топшириқларни ўз вақтида, сифатли бажаради.

И. Шоиноғомов фотоси.

ЕР ОСТИ ХАЗИНАСИ САРИ ЙЎЛ

«Средазуголь» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли Ангрендаги 9-шахтада янги вертикаль ствол кавлана бошланди. У 1978 йилга бориб ишга тушади. «Қора олтин» ер ости хазинаси сари олиб борувчи бу йўл кончиларнинг янги кўмир қатламини навлаб чиқара бошлашларига имкон беради.

(ЎзТАГ).

Йиллик план — муддатидан илгари

МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

Ҳамза ва Куйбишев районлари мусобақаси

ХЎЖАЛИКНИ ОҚИЛОНА ЮРИТИШ ЗАРУР

1977 ЙИЛНИНГ ЯНВАРЬ— АВГУСТ ОЙЛАРИ КУРСАТКИЧЛАРИ	Ҳамза району	Куйбишев району
Маҳсулот реализация қилиш бўйича планнинг бажарилиши (процентларда)	104,1	101,5
Ишлаб чиқариш умумий ҳажмининг ўсиш суръати (процентларда)	116,4	103,8
Меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан (процентларда)	113,5	103,6
Меҳнат унумдорлиги бўйича планнинг бажарилиши (процентларда)	102,6	101,0
Меҳнат унумдорлигининг ортиши ҳисобига ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиши (процентларда).	84,1	92,1
Планни бажармаган корхоналар:	—	—
а) реализация бўйича бажарилмаган (минг сўм ҳисобида).	—	—
б) меҳнат унумдорлиги бўйича	3	4
Маданий-маиший моллар ишлаб чиқариш (планга нисбатан процент ҳисобида)	102,3	104,9
Ўтган йили шу давр билан солиштирганда маданий-маиший моллар ишлаб чиқариш суръатининг ўсиши (процент ҳисобида)	122,0	86,1
Қурилиш-монтаж ишларининг бажарилиши (марказлашган молиявий манбалар) 1977 йилнинг январь-июль ойлари кўрсатнчлари процентларда	80,5	96,0
Турар жойни фойдаланишга топшириш планининг бажарилиши (процентларда) 1977 йилнинг январь-июль ойлари кўрсаткичлари.	46,5	73,0

Ҳозир Ҳамза райони корхоналарида 203 та механизациялаштирилган поток линия, 80 та комплекс-механизациялаштирилган участка ишлаб турибди. Фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий этиш меҳнат коллективлари фаолиятининг бош йўналишларидан бири ҳисобланади. Бу эса ишлаб чиқаришда юксак самарадорликка эришиш учун қулай шароит яратиш билан бирга ҳозирги замон талабларига тўла жавоб берувчи буюмлар ишлаб чиқариш имконини беряпти. Шунингдек, бу районларнинг кўпгина корхоналари бир меъёрда ишлаб, ойлик план-топшириқларини ни муддатидан илгари бажаришяпти. Ишлаб чиқаришнинг мавжуд ички резервларидан оқилона фойдаланиш, асосий жараёнларни автоматлаштириш ва механизациялаш самарали натижа беряпти. Фақат шу йилнинг саккиз ойи мобайнида бу ерда социалистик мажбуриятга қўшимча 2,1 миллион сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилди.

Куйбишев районида кўпгина янги техника ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бу эса саккиз ойликда ишлаб чиқариш ҳажми ўсишининг 92,1 процентига фақат меҳнат унумдорлигини ўстириш ҳисобига эришишни таъминлади.

Мусобақадош районларнинг кўпгина корхоналари ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ишлаб чиқариш ва маҳсулот реализация қилиш ҳажмини 10—50 процентга ўстиришга муваффақ бўлдилар. Синтетик ювиш воситалари, экспериментал, енгил металл конструкциялари, «Союзэлеваторм е л ь строй»нинг тажриба-механика заводлари, 4-дон маҳсулотлари ва ёғ-мой комбинатлари, Ўзбекистон ССР карлар жамиятининг тикувчилик корхонаси, мебель ойналари фабрикаси, медицина аппаратларини ремонт қилувчи устахона ва бошқа корхоналар шулар жумласидандир. Бу корхоналарнинг кўпчилиги ишнинг бир меъёрда бўлишини таъминладилар, ишлаб чиқариш графигидан бирмунча ўзиб кетдилар, юбилей йилида Улуғ Октябрь шарафига белгиланган план ва социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажариш учун шарт-шароитларни муҳайё этдилар.

Кўплаб меҳнат коллективлари ўз сўзларининг устидан чиқишиб, йиллик мажбуриятнинг муҳим бандларидан бири — пландан ташқари маҳсулот реализация қилиш топшириғини муваффақиятли уддаладилар. Ёғ-мой комбинати, Ўзбекистон ССР карлар жамиятининг ўқув ишлаб чиқариш корхонаси, «Минмонтажспецстрой»нинг теплоизоляция тажриба устахонаси ва бошқа меҳнат коллективлари шулар жумласидандир.

Лекин шу билан бирга Куйбишев районидаги 14 корхона 8 ойликда пландан ташқари маҳсулот реализация қилиш мажбуриятларини бажара олмади, (трактор, экскаватор, лак-бўёқ, 2-ёғочни қайта ишлаш, «Главстройиндустрия»н и н г биринчи экспериментал заводлари ва бошқа корхоналар шулар жумласидандир). Улар мажбуриятга қўшимча 2,4 миллион сўмлик маҳсулот бера олмадилар.

Кўриниб турибдики, бу корхоналарда олинган мажбуриятлар қоғоздалигича қолиб кетган, уларнинг бажарилишини таъминлашга эътибор берилмаган. Ҳар бир иш жойида, ҳар бир участкада планни муддатидан илгари бажариш учун самарали кураш олиб борилмаган.

Районларда графикдан ортда қолаётган корхоналар мавжуд. Жумладан, «Ташавтоматика», консерва заводлари ва упа-элик фабрикаси 8 ой мобайнида йиллик маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг 55—58 проценти миқдорида маҳсулот берди.

«Ташкенткаб е л ь», трактор, «Главстройиндустрия»нинг 1-экспериментал, 2-ёғочни қайта ишлаш, санитария-техника жиҳозлари заводлари ва бошқа корхоналар маҳсулот таннархини бирмунча қимматлашиб кетишига йўл қўйдилар. Электромонтаж буюмлари, трактор, «Узхлопкомаш» бирлашмасининг бош машинасозлик заводларида ва упа-элик фабрикасида бир кишининг ўртача иш ҳақининг ўсиш суръати маҳсулот ишлаб чиқаришнинг ўсиш суръатидан ўзиб кетяпти.

Шуниси ачинарлики, бу корхоналарда тежамкорликка етарли эътибор берилмаяпти. Бу корхоналарда ҳамон ортиқча ишлаб чиқариш ҳаражатларига йўл қўйилмоқда. Кам маблағ сарфлаб, кўплаб, сифатли халқ хўжалиги буюмлари ишлаб чиқариш имконини берувчи тадбирлар сусткашлик билан амалга ошириляпти.

Рамиза Мадғазиеванинг каноп фабрикасида ишлай бошлаганига икки йил бўлди. Ана шу вақт ичида у ўз касбини яхши ўрганиб олди, ҳозир шахсий нормасини 115 процент бажармоқда. Корхона илғорлари қатори Мадғазиева ҳам Улуғ Октябрь байрамига шахсий совға ҳозирламоқда.

Р. Заградинов фотоси.

● СОВЕТЛАР ҲАЁТИДАН

КОМПЛЕКС ПЛАН АСОСИДА

СССР янги Конституциясининг лойиҳасини ўқиганда совет кишиларининг барча асосий ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқларининг моддий томондан гарантияланиши қанчалик асослаб берилганлиги ва бойитилганлигини кўриб, киши ҳайратланади. Буларнинг ҳаммаси қонунийдир. Совет кишиларининг турмуш фаровонлигини ошириш, жамиятимиз ижтимоий ва иқтисодий ҳаётининг ҳамма томонларини ҳар тарафлама ривожлантириш — партиямизнинг бош йўлидир.

Партиянинг совет кишилари тўғрисида қанчалик ғамхўрлик кўрсатаётганлиги н и Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг «Тошкент шаҳрини комплекс қуриш ва ободонлаштириш суръатларини ҳамда сифат даражасини янада ошириш тадбирлари тўғрисида»ги қарори тимсолида яққол кўриш мумкин. Фрунзе район партия комитетининг навбатдаги пленумида комплекс план тасдиқланиб, районни комплекс ва ҳар тарафлама тараққий эттириш, унинг барча хўжалик тармоқларини ҳозирги замон фан-техникаси даражасида ривожлантириш юзасидан вазифалари белгиланди.

Планда қамраб олинган масалалар кўп тармоқли ва кенг миқёсда эканлигини унда баён этилган тўққиз бўлимдан ҳам билса бўлади. Булар орасида «Капитал маблағ сарфлаш ҳамда қурилиш ишлаб чиқариши иқтисодий самарадорлигини ошириш», «Корхоналарни реконструкция қилиш ва фаолиятини такомиллаштириш», «Транспорт ва алоқани ривожлантириш», «Ободонлаштириш, ирригация ва кўкаламзорлаштириш», «Халқ маорифи, маданият, соғлиқни сақлаш» каби масалалар энг муҳим ҳисобланади. Планга жами бир юз етмишдан ортиқ аниқ тадбирлар киритилган. Бугунги кунда шулардан юздан ортиғи амалга оширилди.

Масалан, райондаги сув ва ҳаво ҳавзаларини ифлосланишдан муҳофаза қилишни яхшилаш борасида кўпгина ишлар амалга оширилди. «Таштекстильмаш» заводининг темирчилик пресслаш, механика ва қуюв цехларида тўртта циклон ўрнатилган бўлиб, булар ҳавонинг ифлосланишини бирмунча камайтирди. Тошкент иссиқлик тармоқлари корхонаси атроф-муҳитни ифлослантирадиган нарсаларни тарқатмаслиги устидан муттасил назорат ўрнатилди. Тошкент ТЭЦида кулни тутиб қоладиган ускуналар ўрнатилди. Шуниси характерлики, ана шу тадбирларнинг ҳаммаси қатъий план асосида амалга оширилди.

Кейинги пайтларда районда саноат корхоналари ва ташкилотларни реконструкция қилиш ҳамда техника жиҳатидан қайта қуроллантиришга катта эътибор берилмоқда. Шота Руставели кўчасида СССР Енгил саноат министрлиги пахта тозалаш саноати марказий илмий-тадқиқот институтининг лаборатория корпуси қуриб битказилди. «Узбеккинодеталь» заводи, «Генплан»нинг ишлаб чиқариш биноси, тўқимачилик комбинатининг кўпгина фабрикалари, 1-пойафзал фабрикасининг ишлаб чиқариш корпуслари реконструкция қилинди. Кейинги икки йил мобайнида район саноат корхоналарида 220 станок ва машина модернизация қилинди, 1,5 минг энг янги юқори унумли ускуналар ўрнатилди, 1200 га яқин рационализаторлик таклифлари жорий этилди. Бу тадбирлар амалга оширилиши 14 миллион сўмликдан зиёд юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш имконини берди.

Уй-жой ва маданий-коммунал бинолар қурилиши район ижроия комитетининг доимий назоратида. Бу қурилиш планларини бажариш имконини берди. Масалан, ўтган йили районда ўттиз минг квадрат-метрга яқин уй-жой қурилди. Бир қаватли кўримсиз уйлар ўрнида замонавий микрорайонлар, Б. Хмельницкий кўчасидаги каби шаҳарчалар бунёд этилмоқда.

Ишлаб чиқилган планга мувофиқ район кўчалари ва майдонларини ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш, суғориш тармоқларини реконструкция қилиш борасида бир талай ишлар қилинган. Кўчалардаги ёритиш тармоқларининг ўзи 20 километрга узайди. 350 минг квадрат метр ҳажмда кўча ва тротуарларга асфальт ётқизилди ва ҳоказо.

Районда ёшларнинг касб танлашларига катта эътибор бериб келинмоқда. Барча ўрта мактабларда, «Таштекстильмаш» заводи ва 1-пойафзал фабрикасида касб танлаш бўйича махсус кабинетлар ташкил этилган. Мактаблараро ўқув-ишлаб чиқариш комбинати билан яқиндан иш олиб борилмоқда. Чунки бу комбинат райондаги барча мактаблар бўйича касб танлаш ишларини координациял а ш т и ради. Амалга оширилган тадбирлар натижасида 1975—1977 йилларда биз район корхоналари учун турли мутахассисликлар бўйича 3200 дан ортиқ малакали ишчилар тайёрлаб бердик.

Соғлиқни сақлаш муассасалари ишини яхшилаш масаласи район Советининг доимо диққат-марказида бўлиб келди ва шундай бўлиб қолмоқда. Масалан, бир неча ой муқаддам А. Қаҳҳор кўчасида бир йўла 750 кишига хизмат кўрсата оладиган янги поликлиника ишга туширилди. 17-поликлиника биноси реконструкция қилинди, бир диспансер янги бинога кўчиб ўтди. Буларнинг ҳаммаси аҳолига медицина хизмати кўрсатиш сифатини яхшилашда ўз аксини топди.

Районда бадиий ҳаваскорликни, халқ ижодкорлигини ривожлантириш билан боғлиқ бўлган тадбирлар ҳам амалга оширилди. Фрунзе номли Маданият уйи қошидаги болалар қўғирчоқ театри, 2-маданият уйи, абразив комбинати ва 3-ғишт заводлари бошқармаси қошидаги рақс коллективлари омма орасида катта эътибор қозонмоқда. Районда тадбирлар комплекс планини амалга ошириш юзасидан бирмунча ишлар қилинган бўлсада, бу борада ҳали баъзи бир камчиликлар йўқ эмас. Масалан, 171 тадбирдан 16 тасининг муддати ўтиб кетди. Район ижроия комитети бўлим ва бошқармалари назоратни суст олиб борганликлари сабабли 1-пойафзал фабрикасида ошхона қурилиши жуда суст бормоқда. Райондаги саноат корхоналарининг чиқинди сувлардан қайта фойдаланишга ўтишлари сустлик билан амалга оширилмоқда. Ш. Руставели ва Муқимий кўчалари кесишган жойда ер ости ўтиш йўлининг иккинчи навбати қурилиши ҳали бошланганича йўқ. Белгиланган муддатларнинг ҳаммаси аллақачон тугаган бўлсада, Киров номли паркни реконструкция қилиш масаласи ҳал этилмаган. Бу каби мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Ўтган йилларда амалга оширилган ишлар тажрибаси район Советининг, район партия ташкилотининг раҳбарлигида комплекс қурилиш ва ободонлаштириш планларини тўла-тўкис бажариши ва мавжуд барча кучларни шунга сафарбар эта олишидан гувоҳлик бериб турибди.

Б. БЕКМИРЗАЕВ,
Фрунзе район ижроия комитетининг раиси.

Справкалар бюроси
Хатларга жавоб берамиз

Р. ИСАБОЕВ: Ёшлар ва студентларнинг XI жаҳон фестивалига қандай тайёргарлик кетяпти? Ана шу ҳақда ва умуман жаҳон ёшлар фестивали тарихи, биринчи фестивалнинг қачон ва қаерда ўтганлиги тўғрисида маълумот беришингизни сўрайман.

Жавоб: 1978 йилда Гаванада ёшлар ва студентларнинг XI жаҳон фестивали ўтказилади. Ҳозирги кунда унга жуда катта тараддуд кўрилмоқда. Шуни айтиш керакки, Совет Иттифоқи ёшлари Гаванада бўладиган ёшлар ва студентларнинг халқаро фестивали муносабати билан шу йил 25 июнь куни Бутуниттифоқ комсомол-ёшлар шанбалигини ўтказиш ташаббуси билан чиқишди. Шунга мувофиқ бутун мамлакатимизда, серқуёш республикамиз ва унинг пойтахти Тошкент шаҳрида Бутуниттифоқ комсомол-ёшлар шанбалиги зўр кўтаринки руҳ билан ўтди. Пойтахтимизнинг 340 мингдан зиёд ёш ишчилари, студентлари, илмий-тадқиқот институтларининг ходимлари ва мактаб ўқувчилари ана шу меҳнат байрамида иштирок этишди.

Шанбалик куни бир миллион сўмликдан зиёд маҳсулот тайёрланди. Гаванада бўладиган жаҳон ёшлари фестивали фондига эса тошкентлик ёшлар 200 минг сўмдан зиёд маблағни ўтказишди.

Фестиваль тарихига келганда шуни айтиш керакки, биринчи фестиваль Чехословакия Социалистик Республикасининг пойтахти Прага шаҳрида бўлиб ўтган эди. Прага шаҳри бундан 30 йил муқаддам. 1947 йили жаҳондаги ёш авлод вакилларини зўр меҳмондўстлик билан кутиб олди. Биринчи фестивалда жаҳоннинг 71 мамлакатидан 17 мингдан зиёд йигит ва қиз қатнашган эди.

* * *

С. ИНОҒОМОВ: Тошкентда уйларнинг ремонти билан шуғулланадиган махсус ремонт-қурилиш ташкилоти бор деб эшитдим. Ана шу ташкилотнинг иши ҳақида қисқача маълумот берилса яхши бўлур эди.

Жавоб: Шаҳримизнинг Тимирязов кўчасидаги 20-уйда «Ташгорстройрембит» трестининг ремонт-қурилиш бошқармаси жойлашган. Бу бошқарма квартираларни ремонт қилиш ишлари билан шуғулланади. Бу ерга ўзингизни қизиқтирган барча масалалар хусусида 35-08-05, 35-10-42 телефонлари орқали ҳам мурожаат қилишингиз мумкин.

* * *

Ғ. АЗИМОВ: Бизнинг мамлакатимизда неча тилда китоблар нашр этилади?

Жавоб: Совет Иттифоқи китоб нашр этиш соҳасида ҳам жаҳондаги буюк давлатдир. Мамлакатимизда Совет ҳокимияти йилларида 43 миллиарддан зиёд китоб ва брошюралар чиқарилди. Ҳар йили 80 мингтага етказиб нашрлар чоп этилмоқда. Бизда китоблар СССР халқларининг 89 тилида ва 50 дан зиёд хорижий тилларда чоп этиляпти.

Кўча тасодифларга тўла
ГАИ ахбороти

Бошқарилмайдиган кўчаларда ҳаракатланаётган пиёдалар йўлдан ҳақиқий шароитни ҳисобга олган ҳолда ўтишлари лозим. Улар хавф вужудга келмаслиги учун яқинлашиб келаётган транспорт воситаларининг тезликларини ҳам ҳисобга олишлари керак. Ҳаракат бошқарилмайдиган кўчалардан пиёдалар фақат тротуарлар йўналиши бўйлаб ўтишлари шарт. Йўл ҳаракати қоидасининг бу талабларини гражданка Ф. Ким ҳисобга олмаганлиги учун жароҳатланди. Биринчидан у йўлни ўзи хоҳлаган жойидан ўта бошлади, иккинчидан, йўл шароитини ҳисобга олмади. Эътиборсизлик билан йўлдан ўтиб кетаётган пайтда у трамвайга бориб урилди ва мия қалқиш жароҳати билан 3-шаҳар касалхонасига ётқизилди.

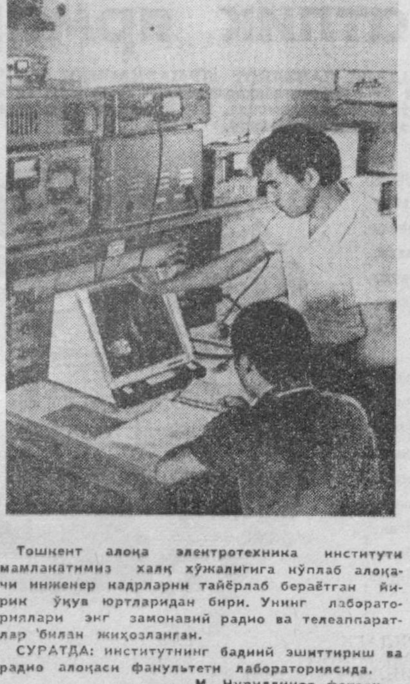

Тошкент алоқа электротехника институти мамлакатимиз халқ хўжалигига кўплаб алоқачи инженер кадрларни тайёрлаб бераётган йирик ўқув юртларидан бири. Унинг лабораториялари энг замонавий радио ва телеаппаратлар билан жиҳозланган.

СУРАТДА: институтнинг бадиий эшиттириш ва радио алоқаси факультети лабораториясида.

М. Нуриддинов фотоси.

● МАДАНИЯТ ХРОНИКАСИ

МАВСУМ БОШЛАНДИ

Самарқанд опера ва балет театри янги мавсумни Мухтор Ашрафийнинг «Дилором» операси билан бошлади. Бу постановка ижодий коллективнинг сўнгги ишларидан биридир.

Юбилей йилида жуда кўп премьера бўлиши кутилмоқда. Театр Октябрнинг 60 йиллигига атаб томошабинларни Озарбайжон композитори Ф. Амировнинг «Севиль» қаҳрамоннома операси билан таништиради. Бу спектакль айни бир вақтда ўзбек ва рус тилларида саҳналаштирилмоқда. Балет труппаси А. Козловскийнинг биринчи ўзбек артисти Нурхон тўғрисида ҳикоя қилувчи «Тановар» балетини репетиция қилишга киришмоқда.

ПАХТАКОРЛАР УЧУН

«Таштекстильмаш» заводининг «ТЕКС» вокал чолғу ансамбли Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига тайёрлаган янги программа гражданлар уруши даври ашулалари билан бошланади. Жиззах областидаги партия XXIV съезди номли қўриқ совхозининг пахтакорлари концертни биринчи бўлиб тинглайдилар. Репертуар асосан деҳқонларнинг истакларини назарда тутиб тайёрланган. Янги программага композитор Ю. Чичиковнинг «Мураббий» деган қўшиғининг киритилиши бежиз эмас. Бу йил совхоз коллективига ёш ишчилар келиб қўшилди. Уларни тажрибали мураббийлар ўз оталиқларига олдилар.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚ ЖАСОРАТИ ҲАҚИДА

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг кутлуғ 60 йиллик Байрами муносабати билан яқинда СССР халқлари драматургияси ва театр санъати Бутуниттифоқ фестивали ўтказилади. Шу фестивалга республикамиздаги барча театрлар қатори Муқимий номидаги музикали театр коллективи ҳам муносиб совға ҳозирламоқда. Яқинда театр санъаткорлари таниқли грузин драматурги Акакей Гецадзенинг «Осмондаги дийдор» номли асарини саҳналаштириб бўлишди. Асарда, асосан Улуғ Ватан уруши йилларида совет кишиларининг кўрсатган қаҳрамонликлари ва Ватаннинг жасур ҳимоячилари ҳақида ҳикоя қилинади.

Асарни театрнинг бош режиссёри А. Раҳимов саҳналаштирди.

60 ЙИЛЛИККА АТАБ

Шу кунларда Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейининг лекторийлар залида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига атаб «Совет санъати» номли янги лекторий иш бошлади. Санъат ихлосмандларида катта қизиқиш уйғотаётган бу лекторий, асосан, «Ўзбекистон рассомлари», «Республика рассомлари ижодида портретчилик», «Ўзбекистон рассомларининг тарихий-инқилобий мавзулардаги асарлари» мавзуларидан иборат.

Ранг-баранг мавзулардаги бу лекторийлардан сўнг шу ҳақда ҳикоя қиладиган ҳужжатли кинофильмлар ва турли хил экспонатлар намойиш қилинмоқда.

ЯНГИ ТОПИЛМА

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ойбек номидаги Ўзбекистон халқлари тарихи музейининг ходимлари ҳам Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига қизғин ҳозирлик кўришмоқда. Яқинда байрам муносабати билан музейнинг бир гуруҳ илмий ходимлари Жиззах областининг Ғаллаорол ва Фориш районлари бўйлаб этнографик экспедиция ўтказишди. Бу экспедиция муваффақиятли якунланди. Экспедиция қатнашчилари XIX аср кишлоқ хўжалик асбоблари, дастёрхонлар ва бир қанча тарихий ҳужжатларни топишди. Фориш районида ўтган аср ўзбек ҳаёти ҳақида ҳикоя қилувчи чеварлик буюмлари, жияк, дўппи каби муҳим аҳамиятга эга бўлган буюмлар топилди.

Бугунги кунда музейнинг этнография фондидаги экспонатлар сони 12 мингтан ошиб кетди. Булар ҳаммаси халқимизнинг ўтмиш ҳаёти ҳақида ҳикоя қилади.

Врач қабулида

Юрак бардам бўлсин

МЕҲНАТ одам организмидаги барча органларнинг ривожланишида, жумладан юрак-томир ва асаб системасини мустаҳкамловчи манбалардан биридир. Лекин организмга ҳаддан ташқари зўр бериб кўп ишлаш ярамайди.

Юрак-томир системаси мослашиш қобилиятига эга. Шунинг учун жисмоний иш билан шуғулланувчи одам жисмоний ишни кам бажарадиган, фақат ақлий меҳнат билан шуғулланувчи кишига қараганда ишни осон ва яхши бажаради. Юрак касаллиги билан оғриган кишилар ҳам ўртача жисмоний иш қилишлари лозим, агар бу ҳолда чарчоқ сезилса, бу ишни дарҳол тўхтатиш лозим.

Юрак системасига дам бериш зарур. Ҳар бир инсон ўз саломатлигига қараб иш қобилиятини белгилаши керак. Ортиқча зўриқиш бериб юбориш юрак системасига катта зарар келтиради.

Юрак-томир системаси касаллигининг олдини олишда уйқу катта аҳамиятга эга. Шунинг учун юракка тартибли равишда дам бермоқ зарур.

Мунтазам равишда жисмоний машқлар билан шуғулланиш юрак-томир системасини нормал ишлашида муваффақиятли роль ўйнайди. Организмни чиниқтиришда совуқ сув, тоза ҳаво таъсири билан жисмоний машқлар бажариш лозим. Чиниқишдан мақсад организмни мунтазам равишда чидамли қилишдир. Чиниқишни аста-секин бошлаш керак. Аввал ҳаво қабул қилиш, кейин баданни ҳўл сочиқ билан ишқалаб артиш, ундан кейин эса душда ва очиқ сув ҳавзаларида (кўл, дарё, ҳовузда) чўмилиш керак.

Қишда ҳарорат камида 18 даража бўлган хонада, ёзда эса очиқ ҳавода бу ишни қилиш мумкин, сув ҳарорати дастлаб 30—32 даража бўлиши керак, кейин аста-секин 20 даражагача пасайтирилади. Бир парча дағал газлама ёки сочиқ билан аввал қўл, оёқ, кейин бутун тана ишқаб артилади. Оёқни икки-уч минут совуқ сувга солиб ўтириш ҳам фойдали. Кейин товонни қизаргунча артилади.

Чиниқишни бошлашдан олдин врач билан маслаҳатлашиш лозим. Фақат врачгина одамнинг ёшини организмнинг хусусиятларини ва касбини ҳисобга олган ҳолда тўғри маслаҳат бериши мумкин.

Саломатликни ва организмнинг ҳимоя кучларини мустаҳкамлаш учун чиниқишнинг зарурлигини тушуниш муҳим. Дастлабки пайтда кунт билан баданни ҳўл сочиқда ишқаб артиб, совуқ душ қабул қилиб турилса бора-бора булар одатга айланиб қолади.

Ҳар қандай ёшдаги одам ҳам аста-секин чиниқса бўлади. Саломатлиги яхши бўлган одамларга радио орқали бериладиган гимнастика машғулотларини бажариш тавсия этилади. Бу гимнастика машғулотларини физкультурани жуда яхши биладиган методистлар олиб боради, унинг соғлиққа катта фойда беришини тажриба кўрсатяпти.

Гимнастика ҳамма учун ҳам фойдали. Лекин бир неча турларга бўлинади. Асосий, яъни зўриқишли спорт гимнастикаси соғлом, ёш ва ўрта ёшдаги кишилар учун фойдали ҳисобланади.

Юрак-томир системаси билан оғриган кишилар ишлаб чиқариш гимнастикаси фақат 4—6 машқдан иборат бўлиб, юрак фаолиятини зўриқтирмайди, қон айланишини яхшилайди. Бу машқлар ҳозирда санаторий, дам олиш уйларида кенг ёйилган.

Соф ҳаво— одамнинг асаб системасини ва юрак-томир системаси фаолиятини оширадиган бирдан-бир қулай омиллардан биридир. Соф ҳавода юриш, тўйиб нафас олиш фақат ўрта ва катта ёшдаги кишилар учун эмас, балки кексаларга ҳам фойдалидир, чунки тоза ҳавода қон айланиши аъло даражада бажарилади.

Илмий текширишларда турли меҳнат фаолиятлари назарга олиниб, организм ҳолатига боғлиқ ҳолда овқатланишининг физиологик асослари ишлаб чиқилган. Ёши улғайиб қолган одамларда атеросклероз ва қон босими касалликлари кўп учрайди, шунинг учун бундай одамлар рационал овқатланишга риоя қилишлари керак.

Кундалик рационни қуйидагича тақсимлаш тавсия этилади. Эрталаб соат 7—8 да (нонушта) бир суткага мўлжалланган овқатнинг 25—30 процентини, соат 12—13 да (иккинчи нонушта) 15—20 процентини, соат 16—17 да (тушки овқат) 50—40 процентини истеъмол қилиш лозим: кечки овқатни ухлашдан кам деганда икки соат илгари қабул қилиш лозим (кундалик рационнинг 10—15 проценти).

Юқорида айтилган маслаҳатларга риоя қилинса ҳар бир инсон ўз умрига умр қўшган, сиҳат-саломатлигини яхши сақлаган бўлади.

Н. ҚОСИМОВ,
медицина фанлари кандидати.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

ПАРҲЕЗДАГИ КИШИЛАР УЧУН

Сирдарё области медиклари билан ҳамкорликда савдо ва умумий овқатланиш ходимлари аҳолига хизмат қилишнинг янги усулини жорий этдилар. Область марказидаги, Янгиер ва Шириндаги бир қанча магазинларда шакарли диабет касали билан оғриган беморларга мўлжалланган озиқ-овқатларни сотиш бўлимлари ва бурчаклари очилди.

Гулистон саноат корхоналаридаги ишчилар ошхоналарида ишчиларни парҳез овқатлар билан таъминлаш уюштирилди.

(ЎзТАГ).

МОСКВА. «Симфония»— СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг клиник ва экспериментал хирургия Бутуниттифоқ илмий-тадқиқот институтида қўлланилаётган диагностик комплекс ана шундай номланади. Бу комплекс бемор организми фаолиятининг 30 га яқин кўрсаткичларини кузатиш ва назорат қилиш имконини беради.

СУРАТДА: «Симфония» кўпканалли полиграфнинг рақамли таблоси ва осциллографи.

ХАЛҚ СОҒЛИҒИ— БОЙЛИГИМИЗ

Шаҳримиздаги йирик илмий муассасалардан бири— Ўлка медицина илмий текшириш институти ташкил топганига йигирма йил бўлди. Бу ерда Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги, Ўлка медицина илмий текшириш институти ва Ўзбекистон эндокринологларининг илмий жамияти Улуғ Октябрь социалистик революциясининг олтмиш йиллиги ва Ўлка медицина институти ташкил этилганлигининг йигирма йиллигига бағишлаб илмий конференция ҳамда Ўзбекистон эндокринологларининг I конференциясини ўтказмоқда. Шу муносабат билан мухбиримиз Ўлка медицина илмий текшириш институтининг директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Ленин мукофоти лауреати Ёлқин Ҳолматович ТЎРАҚУЛОВГА бир қанча саволлар билан мурожаат қилди.

САВОЛ: — Ёлқин Холматович, Сиз раҳбарлик қилаётган институтнинг асосий вазифалари нималардан иборат?

Жавоб:— Институтимизнинг номидан маълумки, бизнинг илмий муассасамиз ўлкамизга хос бўлган айрим касалликларни ҳар томонлама ўрганиш, уларга қарши курашиш ва даволаш чораларини кучайтиришни ўз олдига асосий вазифа қилиб қўйган эди. Булар нималардан иборат эди?

Биринчидан, бизнинг республикамизда, айниқса Фарғона водийсида эндемик бўқоқ ва қалқонсимон безининг бошқа касалликлари анчагина кенг тарқалган бўлиб. унинг олдини олиш ва даволаш муҳим тадбирлардан бири эди.

Иккинчидан, ўлкамиз шароитида ошқозон ва ичак касалликларининг айрим турлари, масалан колит ва гастритлар ўзига хос кечишга эга бўлиб, уларни ўрганиш ва даволаш муҳим аҳамиятга эга эди.

Учинчидан. турли касалликларда дори-дармонларни қўллаш масаласи эди. Маълумки, дори-дармонларни ҳар хил хасталикларда қўллаш борасида шарқ медицинаси бой тажрибага эгадир. Лекин шу дориларни, жумладан республикамизда ўсадиган ўсимликлардан олинадиган дориларни турли касалликларда ва айниқса юрак хасталикларини даволашда ишлатилиб илмий медицинага тадбиқ қилиш ҳам институт вазифаларидан ҳисобланди.

САВОЛ:— Сиз юқорида айтган бу ишлар юзасидан институт қандай ютуқларга эришди?

Жавоб:— Аввало шуни айтиш керакки, бўқоқ касаллигини аниқлаш ва даволашда Иттифоқимизда биринчи бўлиб бизнинг институтимизда радиоизотоп методи қўлланди. Бўқоқнинг айрим турларини операция билан даволаш кенг йўлга қўйилди. Натижада бўқоқ касалининг олдини олиш ва даволашда катта ютуқларга эришилди. Шу нарса қувончлики, бу хасталик республикамизда сезиларли даражада камайди. Ана шу соҳадаги иш якунларимиз Ленин мукофоти лауреати унвонига сазовор бўлганлиги институтимиз учун фахрлидир.

Ошқозон-ичак касалликларининг тарқалиш сабаблари ҳам кенг ўрганилди, уларни аниқлаш ва даволаш усуллари мукаммаллаштирилди.

Маҳаллий ўсимликлардан олиниб институт клиникасида ҳар томонлама ўрганилган «К—строфантин», «Олиторизид», «Эризимозид», «Апобиозид» каби юрак гликозидлари медицинага тўла тадбиқ қилинди. Бу дорилар қон айланишининг бузилиши билан кечадиган турли юрак касалликларида кенг қўлланмоқда.

САВОЛ: — Ўзбек эндокринолог олимлари фанда эришган ютуқларини ҳаётга қандай тадбиқ этдилар, энг муҳим ютуқлар нималардан иборат бўлди?

Жавоб:— Республикамизда узоқ йиллардан бери қалқонсимон безининг касаллиги эндемик, яъни маълум бир географик территорияга тегишли бўқоқ, бу безнинг яна бир қатор касалликлари, жумладан, тиреотоксикоз кенг тарқалган эди. Бу касалликлар, юқорида айтганимиздек Фарғона водийси ва Тошкент областида бундан чорак аср муқаддам жуда кўп учрарди. Партия ва ҳукуматимизнинг тинмай кўрсатаётган ғамхўрлиги, профилактика ишларининг амалга оширилиши, халқ фаровонлигининг йил сайин яхшиланиб бориши туфайли бу хасталиклар ниҳоятда камайиб кетди. Бу соҳада Ўзбекистон эндокринологларининг олиб борган қатор тадқиқот ишлари, айниқса қалқонсимон безлар физиологияси ва патологияси ҳамда радиоактив йод билан даволаш методлари юксак натижаларни берди.

САВОЛ: — Республикамиз эндокринологлари ҳозирги пайтда қандай масалалар устида тадқиқот ишларини олиб бормоқда?

Жавоб:— Кейинги пайтларда қанд диабети хасталиги эндокринологик касалликлар ўртасида тобора асосий ўринни эгалламоқда. Олимларимиз бу касалликнинг профилактикаси ва даволаш методларини атрофлича ўрганишни асосий вазифалардан бири қилиб олишган. Бунинг учун Ўлка медицина илмий текшириш институтининг лабораториялари ва клиникаси Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг биохимия институти билан илмий ҳамкорликда ана шу проблемалар устида иш олиб бормоқда.

САВОЛ:—Институтда илмий ходимлар етиштиришда ва уларнинг илмий асарларини рўёбга чиқаришда қандай ишлар қилинмоқда?

Жавоб:— Институтимизнинг йигирма йиллик фаолияти давомида йигирма уч фан доктори ва бир юз ўттиз тўққиз фан кандидати етиштирилди. Улар ҳозир медицинанинг турли соҳаларида ижодий меҳнат қилмоқдалар. Институт илмий ходимларининг илмий иш якунлари йигирма олти монография, ўн икки тематик тўплам ҳамда бир минг икки юздан ортиқ илмий мақолаларда ўз аксини топган.

САВОЛ:— Ўтказилаётган конференциянинг асосий мақсади нима?

Жавоб: — Асосий мақсад институтимизда эришилган илмий ютуқларга маълум даражада якун ясаш, уларни шу соҳадаги мутахассислар билан муҳокама қилиш, илмий ишларнинг муҳимларини практик медицинага тезроқ жорий этиш ҳамда келажакдаги ишларимиз учун режалар тузишдир. Конференциямизга Иттифоқимизнинг кўпгина шаҳарларидан шу соҳадаги таниқли олимлар, республикамизнинг ҳамма областларида ишлаётган мутахассислар таклиф қилинган.

САВОЛ: — Ёлқин Холматович, институтнинг келажакдаги режалари қандай?

Жавоб:— Институтимиз бундан буён ҳам эндокринологиянинг турли соҳаларига хос касалликларни, айниқса қалқонсимон без хасталикларини, диабет хасталигини ўрганиш ва даволаш устида, йўғон ичак касалликларини янада мукаммалроқ ўрганиш устида, юрак хасталигининг турли шаклларини дори-дармонлар билан даволашни такомиллаштириш устида қатор тадқиқотлар олиб боришни режалаштириб қўйган.

Суҳбатни
Тўлқин РАСУЛЕВ
олиб борди.

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

ҚОН ТОПШИРГАНДА

Қонни текшириш (қон анализи) касалликни аниқлашга, энг таъсирли даво методини танлашга ёрдам беради.

Соғлом одамда қоннинг умумий миқдори, физик-химиявий ҳоссалари, қон реакциялари, қон плазмаси билан шаклли элементларнинг нисбатлари бирмунча доимий бўлади. Бу доимийлик турли касалликларда бузилиб, издан чиқади.

Қоннинг физик-химиявий хоссалари касалликдан ташқари, ёғлик овқат, жисмоний иш, асаб системасининг толиқиши натижасида ҳам ўзгаради.

Хўш, текшириладиган қонни наҳорга бериш тўғрими ёки овқатдан кейин бериш тўғрими?

Врач қонни биохимиявий текширишга ёки Вассерман реакциясини аниқлашга юборган бўлса, наҳорга венадан қон олинади. Клиникада умуман текшириш учун бармоқлардан истаган вақтда қон олинаверади. Шу сабабли бир бурда нон билан бир стакан чой ичиш, бир тақсимчада ширгуруч, шовла, эзилган картошка, бир бўлак яхна гўшт ейиш мумкин. Ейиладиган овқат ҳаддан ташқари ёғлик бўлмаслиги, ҳаддан ташқари кўп истеъмол қилинмаслиги керак, акс ҳолда қон текширилганда лейкоцитлар (оқ қон таначалари) ортиқроқ бўлиб чиқади. Буни овқат лейкоцитози дейилади. Катта ёшли соғлом одамнинг бир куб миллиметр қонида 5—8 минг лейкоцит бўлади. Овқат тўйиб ейилгач ёки ёғли овқат истеъмол қилингач, лейкоцитлар сони 2—3 мингта ортиқ чиқиши мумкин. Шундай экан, янгигина тўйиб овқат еган кишидан қон олинса, лейкоцитоз топилиб, касаллик деб янглишиш мумкин.

ГАЗЕТАГА САВОЛ ЙЎЛЛАБСИЗ

ВИТАМИН ЕТИШМАСА...

«Кундузи яхши кўрадиган баъзи кишилар қош қорайиши билан деярли ҳеч нарсани кўра олмайдилар. Бу ҳам кўз хасталигига кирадими! Агар у хасталик бўлса унинг олдини олиш ҳақида, уни даволаш йўллари тўғрисида маълумот берсангиз»,— деб ёзишибди «Тошкент оқшоми»га хат йўллаган газетхонлардан Р. Каримов, С. Маҳсумов, К. Толипова, А. Ёдгорова ва бошқа ўртоқлар. Газетхонларнинг ана шу илтимосига кўра қуйидаги материални тайёрладик.

Маълумки, одам кўзининг тўр пардасида ёруғлик сезадиган махсус элементлар бор. Улар шаклига қараб колбачалар ва таёқчалар деб аталади. Колбачалар одамнинг кундузи кўришига ёрдам беради. Таёқчалар эса жуда кучсиз ёруғни ҳам сеза олганлигидан ғира-ширада кўришга ёрдам беради.

Баъзида кундузи яхши кўрадиган айрим кишилар оқшом тушиши билан деярли ҳеч нарсани кўра олмайдилар. Буни шапкўрлик деб аташади.

Қоронғи тушиши билан кўзнинг ёруғни сезиш қобилияти юз минг марталаб кучаяди. Бунинг маъноси шуки, ёруғни сезувчи элементлар — таёқчалар нормал ишлайди. Тунда кўролмайдиган кишиларда таёқчалар нормал ишлай олмайди. Шу сабабли улар кучсиз ёруғликни яхши сезолмайди, қоронғида яхши кўрмайди.

Шапкўрликнинг сабаблари ҳар хил. Баъзи кишилардан кўз тўр пардасининг пигмент дегенерацияси бошқаларда глаукома, яна бировларда яқиндан кўриш касаллигининг зўрайганлиги шапкўрликка сабаб бўлади.

Шапкўрликдан қутилмоқ учун аввало асосий касалликни кунт билан, эринмай даволатиш керак. Лекин, кўпинча витаминларнинг, айниқса А витаминини кам истеъмол қилиш шапкўрликка сабаб бўлади. Спиртли ичимликларга ружу қилиш, ҳаддан ташқари чарчаш, оғир касалликлар билан оғриб ўтиш ҳам шапкўрликка йўл очади.

Шапкўрликнинг олдини олиш учун А витамини мўл бўлган хилма хил овқатлар— сариёғ, сут, тухум еб туриш жуда муҳим. Сабзи, қовоқ, исмалоқ, кўк пиёз, помидор, кўк нўхат, апельсин, қорағат, хўжағат, олича, шафтоли, ўрик жуда фойдали.

Шапкўр бўлган кишиларга балиқ мойи ёки А витамини буюрилади. Уларни врач кўрсатганда истеъмол қилиш керак.

Жаҳон ойнаси
ТАСС мухбирлари хабар қиладилар

Ҳамкорлик кенгаймоқда

УЛАН-БАТОР. Республикада етакчи автомобиль транспортининг тез юксалганлиги Совет Иттифоқининг бераётган қардошларча ёрдами билан чамбарчас боғланган, деди МХР илмий-тадқиқот ва лойиҳалаш транспорт институтининг директори Д. Гонгор ТАСС мухбирига. Ишлаб чиқаришнинг базасини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор берилмоқда. Улан-Баторда Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилган автомобиль ремонти заводи, Дзабхан ва Кобдода автомобиль устахоналари ишлаб турибди. Олтинчи беш йилликда катта ҳажмда қурилиш ишларини бажариш мўлжалланади. Улан-Баторда автобуслар ва енгил автомобилларнинг кузовларини ишлаб чиқарувчи цех, ҳар йили 1500 автомобилга техникавий хизмат кўрсатишга мўлжалланган станцияни қуришга киришилди. Бундан ташқари автомобиль техника маркази. Дарханда ва Чойбалсанда техникавий хизмат станцияларини очиш мўлжалланмоқда.

УЛУҒ ОКТЯБРЬ АРАФАСИДА

ГДРнинг бутун ижтимоий ҳаётида Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун тайёргарлик ишлари шу кунларда асосий ўринни эгалламоқда. Риза металлургларн, Росток кемасозлари, Галле химиклари ишлаб чиқариш топшириқларини ошириб бажармоқдалар, меҳнатда эришаётган муваффақиятларини шу тарихий санага бағишламоқдалар. «Германия—Совет дўстлиги номли» коллектив деган фахрий унвонни олиш учун кураш юбилей арафасидаги социалистик мусобақанинг энг муҳим шиори бўлиб қолди.

ЯНГИ ЙИРИК КОН

ПРАГА. Чехословакия геологлари республиканинг марказий қисмида юксак сифатли коксланувчи кўмирнинг йирик конини очдилар. Бу кон кенг майдонни ишғол этган ва нисбатан унча чуқурликда жойлашган эмас. Кўмир қазиб олиш ишлари келгуси йилданоқ бошланади.

Шу беш йилликнинг охирида қўнғир кўмир ва тошкўмир қазиб чиқариш бутун мамлакат бўйича йилига 125 миллион тоннага етиши лозим.

Исроил давлати вужудга келганидан бери Фаластиннинг араб аҳолисига нисбатан агрессив сиёсат ўтказиб келмоқда. Жабрланган халқ деярлик 30 йилдан бери қувғунликда. Исроил оккупациясининг оғир шароитларида, ватандан, бошпанадан маҳрум ҳолда яшамоқда.

СУРАТДА: фаластинликларнинг лагерларидан бири.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЎТ ЎЧИРИШ ҚИСҚА МЕТРАЖЛИ ФИЛЬМЛАРИ ПРОКАТИНИ ЯХШИ ТАШКИЛ ЭТИШ УЧУН

КОНКУРС

Конкурс «Вечерний Ташкент» ва «Тошкент оқшоми» редакцияси, Тошкент шаҳар ижроия комитети ички ишлар бошқармасининг ўт ўчириш жамияти бўлими, Тошкент шаҳар ўт ўчириш жамияти, кинофикация бошқармаси ва шаҳар кинопрокат конторасн томонидан ўтказилмоқда.

Конкурсни ўтказишдан мақсад — аҳолини, ишчилар ва хизматчилар, ўқувчилар, студентларнинг турли категорияларини ёнғин хавфсизлигига ўргатишдан иборат. Конкурс ўз олдига ўт ўчириш ишини аҳоли ўртасида оммалаштириш, ёнғин хавфсизлигини таъминлашда кўнгилли ўт ўчирувчиларнинг ролини ошириш вазифасини қўяди.

КОНКУРС 1977 ЙИЛНИНГ 15 СЕНТЯБРИДАН 1 НОЯБРИГАЧА УТКАЗИЛАДИ.

Конкурсда қатнашиш учун стационар ва кўчма кино установкалар, кинотеатрлар, клублар, маданият саройлари ва уйлари, корхоналар, муассасалар, ўқув юртлари, ўт ўчириш-техника кўргазмаси, агитмашиналарнинг киномеханиклари, кинофильмларни намойиш қилувчилари, техноруклари ва шаҳардаги кинохаваскорлар таклиф қилинади. Конкурсда аҳолини турар жойларда оммавий ўргатиш инструкторлари ва ташкилотчилари, ЖЭК, «Билим» жамиятлари, ижодий союзларнинг ходимлари ҳам қатнашишлари мумкин.

КОНКУРС ШАРТЛАРИ:

Кино кўрсатиладиган жойларнинг киномеханиклари, техноруклари, кинофильмларни намойиш қилувчилар, аҳолини оммавий ўргатувчи инструкторлар ва ташкилотчилар, ЖЭК ходимлари, «Билим» жамиятлари, ижодий союзлар, кўнгилли ўт ўчириш жамияти ходимлари ва бошқа кишилар ёнғинга қарши фильмларни кўрсатишни ташкил этишда актив иштирок қиладилар.

ҚУЙИДАГИЛАР КОНКУРСДА БАҲОЛАШНИНГ АСОСИЙ МЕЗОНИ ҲИСОБЛАНАДИ:

Киносеанслар вақтида шу фильмларнинг номи, кўрсатилган вақти ва жойи қайд этилган ёнғинга қарши намойиш қилинган фильмларнинг миқдори;

киносеанслар бошланишидан аввал ўт ўчириш мавзуида ташкил этилган чиқишларнинг миқдори;

фильмларни кўрсатишга жалб этилган аҳолининг (ишчилар, хизматчилар, ўқувчилар, студентларнинг) миқдори;

аҳолини кино имкониятларидан фойдаланилган ҳолда ёнғинга қарши хавфсизлик қоидаларига ўргатишни кучайтиришга қаратилган бошқа тадбирлар;

қуйидаги мавзулар бўйича кино ҳаваскорлари ва профессионал кинооператорлар томонидан олинган қисқа метражли сюжет;

болаларнинг ут билан ўйнаши — ёнғин чиқишига сабаб;

ўтга қарши бепарво бўлиш ва чекиш;

электр ускуналари ва электр рўзғор асбобларидан фойдаланиш вақтида қоидаларнинг бузилиши;

печлардан фойдаланиш вақтида қоидаларни бузиш, печлар ва мўриларнинг нотўғри қурилиши ва шикастланганлиги;

янги йил арча байрамларини ўтказиш вақтида жойларда ёнғин чиқишига қарши хавфсизликни таъминлаш.

ЁНҒИНГА ҚАРШИ ФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНКУРС ҒОЛИБЛАРИ УЧУН ҚУЙИДАГИ МУКОФОТЛАРНИ БЕЛГИЛАДИ:

200 сўмлик биринчи, ҳар бири 100 сўмдан учта иккинчи, ҳар бири 75 сўмдан олтита учинчи, ҳар бири 30 сўмдан ўнта рағбатлантириш мукофотлари.

Ёнғинга қарши мавзуда суратга олинган энг яхши сюжетлар учун қуйидаги мукофотлар белгиланади: 300 сўм биринчи, ҳар бири 150 сўмдан учта иккинчи, ҳар бири 100 сумдан олтита учинчи, ҳар бири 50 сўмдан бешта рағбатлантириш мукофотлари.

ЖЮРИ КОНКУРС ЯКУНЛАРИНИ ТУПЛАЙДИ ВА МУКОФОТЛАРНИ БЕРАДИ, ЖЮРИГА КОНКУРС ТАШКИЛОТЧИЛАРИ АЪЗО ҚИЛИБ КИРИТИЛАДИ.

Ҳамма масалалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700017, Тошкент шаҳри, Лугина кўчаси, 31-уй. Тошкент шаҳар ижроия комитетининг ўт ўчириш жамияти бўлими.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

«БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

УЛУҒ ОКТЯБРЬ СОЦИАЛИСТИК РЕВОЛЮЦИЯСИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНАДИ

23 сентябрь соат 19.30 да

ТЎХТАСИН ЖАЛИЛОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ ОРКЕСТРИНИНГ

1977—78 ЙИЛГИ КОНЦЕРТ МАВСУМИНИНГ ОЧИЛИШИ

Оркестрнинг бадиий раҳбари ва бош дирижёри — ФОРУҚ СОДИҚОВ.

Дирижёрлар: Анвар ЛИВИЕВ, Феруза АБДУРАҲИМОВА;

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар:

МУҲАББАТ ШАМАЕВА, ЮНУС ТЎРАЕВ, МИРЗА ТОИРОВ.

Қорақалпоғистон АССРда хизмат кўрсатган артист

РЕИМБОЙ ЖУМАТОВ

Бутуниттифоқ ижрочи-созандалар конкурси ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати ШУҲРАТ ЙЎЛДОШЕВ;

Солист — АБДУРАҲМОН БОБОШЕВ.

Программани ЗУҲРА СОДИҚОВА **олиб боради.**

ПРОГРАММАДА: рус ва чет эл классиклари, ўзбек ва совет композиторларининг асарлари.

Филармониянинг бадиий раҳбари — Бутуниттифоқ ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотларининг лауреати, композитор МИРСОДИҚ ТОЖИЕВ.

БИЛЕТЛАР СВЕРДЛОВ НОМЛИ ВА «БАҲОР» КОНЦЕРТ ЗАЛЛАРИ КАССАЛАРИДА СОАТ 14.00 ДАН СОТИЛАДИ.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Тошкент тўқимачилик комбинати қошидаги

85-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

тўқимачилар ва йигирувчилар тайёрлайдиган группаларга

ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10-СИНФ МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАН ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш муддати — 1 йил.

Ўқувчилар кунига уч маҳал бепул овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақи билан таъминланадилар.

БОШҚА ШАҲАРДАН КЕЛГАНЛАР ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР. БИЛИМ ЮРТИНИ АЪЛО БАҲОЛАР БИЛАН БИТИРГАНЛАР ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА ИМТИЁЗЛИ РАВИШДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

БИЛИМ ЮРТИГА 8-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТИ БИЛАН КИРГАНЛАР КОМБИНАТ ҚОШИДАГИ ИШЧИ-ЁШЛАР МАКТАБИНИНГ 9-СИНФИГА КИРИБ ЎҚИШЛАРИ МУМКИН.

Мастер ёрдамчиларини тайёрлайдиган группаларга 8 синф-ҳажмида маълумотга эга бўлган тошкентлик йигитлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 1 ярим йил.

Билим юртининг адреси: 700092, Тошкент шаҳри-92, Абдулла Қаҳҳор кўчаси, 34-уй.

Саломатлик ярмаркаси

ФАРҲОД БОЗОРИДАГИ САБЗАВОТ ЯРМАРКАСИНИ ШУНДАЙ ДЕЙИШАДИ.

Эрта баҳорда очилган бу ярмарка шаҳарликларни янги узилган мевалар ва сабзавотлар билан ҳозирги кунгача таъминламоқда. Шу кунларда ярмаркадаги молларнинг хиллари қовун ва тарвузлар ҳисобига яна бойиди.

Қўли гул миришкор деҳқонлар етиштирган **помидор, картошка, пиёз, бақлажон, қовоқ, болгар гаримдориси, лавлаги, узум, олхўри, олма, қовун, тарвузлар** шаҳар яқинидаги колхоз ва совхозлардан ярмаркага келтирилмоқда.

Куз— мева ва сабзавотлар оммавий узиб олинадиган пайт. Уй бекалари қиш учун витаминларни ғамлаб қўядиган энг қизғин кунлар бошланди. Бундай пайтда мураббо, жем, шарбат, томат тайёрлайдиган, бодринг, помидор, бақлажон, карам тузлайдиган ва маринавод қиладиган вақт.

ФАРҲОД БОЗОРИДАГИ САБЗАВОТ ЯРМАРКАСИДАН ҲАР КУНИ ВИТАМИНЛАРГА БОЙ БЎЛГАН ПИЁЗ, ПОМИДОР, ҚОВОҚ, БОЛГАР ГАРИМДОРИСИ, УЗУМ, ОЛМА, ТАРВУЗ, ҚОВУН СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

«ТАШПЛОДООВОШЧТОРГ» БИРЛАШМАСИНИНГ ЧИЛОНЗОР УЛГУРЖИ-ЧАКАНА САВДО ИДОРАСИ

«УЗТОРГРЕКЛАМА».

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА

СССР БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

ФУТБОЛ

23 сентябрь соат 19.30 да

«РУБИН» (Қозон) — **«ПАХТАКОР»** (Тошкент)

27 СЕНТЯБРЬ СОАТ 19.30 ДА

«ЗВЕЗДА» (Пермь) — **«ПАХТАКОР»** (Тошкент)

Билетлар сотилмоқда.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

МОСКВА АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ

«СУВДА ЦИРК» АТТРАКЦИОНИ

Томошалар ҳар куни (душанбадан ташқари) **соат 19.30 да; шанба кунлари соат 16.00 ва 19.30 да; якшанба кунлари соат 12.30, 16.00, 19.30 да бошланади.**

КАССА СОАТ 10.00 ДАН ИШЛАЙДИ.

БИЛЕТЛАР СОТИЛМОҚДА.

ТОШКЕНТ МЕТРОПОЛИТЕНИГА

аккумуляторчилар, ёритиш ва кабель тармоғи дистанциясининг электромонтёрлари, 5—6 разрядли электр-газ пайвандчилар, мармар қопловчилар, бўёқчилар, дренажчилар, ғишт терувчилар, дурадгорлар, темирчилар, вагонларни ювиб тозаловчилар, ишлаб чиқариш ва хизмат биноларини тозалаш учун ишчилар, фрезерчи-токарлар, рандаловчилар, 4—6-разрядли пармаловчилар, 4—6-разрядли слесарь-сантехниклар, резинатехника буюмларини ремонт қилувчилар (вулканизаторчи), слесарь-электриклар, зумпф агрегати слесарлари ёнғиндан сақлаш ходимлари

КЕРАК

Ишга қабул қилинганлар темирйўлчилар учун белгиланган барча имтиёзлардан, жумладан, СССР темир йўл тармоқлари бўйлаб йилига бир марта бепул юриш ҳуқуқидан, шунингдек, метрополитенда бепул юриш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

Айрим категория ходимларига тунги вақтларда ишлагани учун тариф ставкасининг 35 проценти миқдорида устама ҳақ тўланади ва зарарли меҳнат шароитида ишлагани учун қўшимча ҳақ тўланади.

Ҳар ойда ойлик маош (тариф ствкаси)**нинг 30 проценти миқдорида мукофот тўлаш системаси кўзда тутилган.**

Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар, оилалиларга эса белгиланган тартибда уй-жой берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд 5-хона, ишга жойлаштириш район пунктлари.

УЙ БЕКАЛАРИ УЧУН НИМАЛАР ЖУДА ЗАРУР?

21—25 СЕНТЯБРДА

БОШ УНИВЕРСАЛ МАГАЗИНДА

ТОЗАЛАШ ВА КИР ЮВИШ ВОСИТАЛАРИНИНГ

САВДО-КЎРГАЗМАСИ ЎТКАЗИЛАДИ

Савдо-кўргазмасига қўйилган буюмлар Олмалиқ маиший химия заводида ишлаб чиқарилган.

Ҳурматли уй бекалари Сизларни ГУМга таклиф қиламиз!

Сиз бу ердан «Каштан», «Мечта», «Лада» сингари кир ювиш воситаларини сотиб олишингиз мумкин. Улар қўлланилиш сифати жиҳатидан кир ювиш порошогидан қолишмайди. Чунончи бу препарат кир ювиш жараёнини енгиллаштиради, қўлга зиён етказмайди, ҳиди ёқимли, пишиқ-пухта упаковка қилинган.

Юпқа шерсть, шойи, синтетикадан ишланган буюмларни ювиш учун Сизга «Каштан», «Лада» сотиб олишни тавсия этамиз.

«Каштан» тўқима ва тўр пардаларни ювишда тенги йўқдир. «Лада»—унинг таркибида махсус оқловчи модда бор— буюмга янада оқлик бахш этади, рангли газмолларнинг эса рангини очади.

Каламенка ва ип-газмолдан тикилган буюмларни ювганда «Мечта» пастасидан фойдаланиш, айниқса, мақсадга мувофиқдир.

Суюқ ва паста ҳолидаги бу барча ювиш воситалари юмшоқ ва қаттиқ сувда, ҳар қандай температурада осон эрийди.

Тозалаш воситалари — уй-рўзғор ишларида тенги йўқдир. Уйда ҳар доим бир нечта турли хил тозалаш препаратларнинг бўлиши, айниқса, муҳим.

«Универсальная», «Восточная» пасталари, «Чистоль» порошоги— ванналар, раковиналар, сопол ва чинни идишлар, эмалланган ва сирланган буюмларни тозалаш учун энг самарали воситалардир.

Янги дизенфекцияловчи ва тозаловчи «Санитарний—2» препарати занглари, сопол, кафель ва пластмасса буюмларидаги туз чўкмаларини тозалашда яхши ёрдам беради.

«Нихинол» дераза ойналари, биллурлар, тошойна, кафелларни тозалаш учун мўлжалланган.

Агарда Сиз «Полироль» харид қилсангиз, уйингиз янада шинам ва хушрўй тортади, чунки бу препарат лакланган ва полировка қилинган мебелларингизни жуда яхши тозалайди.

Савдо кўргазмасида тозалаш ва ювиш воситаларидан ташқари Сиз яна «Сандра», «Прелесть» соч лакларини, «Лана», «Нафталин», «Прима» ва «Дихлофос» сингари антистатик ва инсектицид препаратларини ҳам харид этишингиз мумкин.

Савдо-кўргазмасига марҳамат қилинг!

ГУМ

«УЗТОРГРЕКЛАМА»

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 21|IX да **Бир актли балетлар,** 22|IX да **Севилья сартароши,** 23|IX да **Севги тумори.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21|IX да **Олтин девор,** 22|IX да **Уйланиш,** 23|IX да **Қалби олов.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА—21|IX да **Фақат ақл сотилмайди,** 22|IX да **Корчалонлар,** 23|IX да **Корчалонлар.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **Москва цирки артистларининг гастроллари,** «СУВДА ЦИРК» **АТ**ТРАКЦИОНИ.

КИНО

21 СЕНТЯБРДА

Она — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Уз билганича яшамоқ — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Балоғатга етмаган ёшлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Арвоҳ-кема — «НУКУС» (18.30, 20.45).

Ютуқ — «ЯНГИОБОД» (кечқурун).

22 СЕНТЯБРДА

Она— «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Уз билганича яшамоқ — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Балоғатга етмаган ёшлар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Арвоҳ-кема — «НУКУС» (11, 13,30, 16, 18.30, 20.45).

Ютуқ— «ЯНГИОБОД» (кундуз ва кечқурун).

ЎЗБЕКИСТОН ССР САВДО МИНИСТРЛИГИНИНГ

ТОШКЕНТ ҲУНАР-САВДО БИЛИМ ЮРТИ

1977—1978 ўқув йилига

ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти баққоллик — кондитерлик, гастрономия, гўшт-балиқ, сут маҳсулотлари, газламалар, тикув буюмлари, пойафзаллар, трикотаж, галантерея, парфюмерия, маданий-маиший ва хўжалик молларининг юқори малакали сотувчи-контролёр—кассирларини тайёрлайди.

Ўқиш муддати — 1 ва 2 йил.

Билим юртига Ўзбекистон шаҳарларида яшайдиган 15 дан 20 ёшгача (ҳамда Совет Армияси сафида ҳарбий хизматини ўтаб қайтган 23 ёшгача) **бўлган 8, 9, 10-синф ҳажмида маълумотлилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.**

МАШҒУЛОТ 1 ОКТЯБРДА БОШЛАНАДИ.

Билим юртини тугатганларга «СОТУВЧИ-КОНСУЛЬТАНТ», «СОТУВЧИ-КОНТРОЛЁР-КАССИР» деган малака унвони берилади.

Ўқувчиларга 32 сўмдан стипендия берилади, етим қолган болаларга ва Улуғ Ватан урушининг I, II группа инвалидларининг болаларига 41 сўмдан стипендия берилади.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳридаги илғор магазинларда: БОШ УНИВЕРМАГ, ГУМ ВА «ГАСТРОНОМ» РЕСПУБЛИКА КОНТОРАСИГА ҚАРАШЛИ ЙИРИК МАГАЗИНЛАРДА УТКАЗИЛАДИ.

Ўқиш муддати меҳнат стажига киради.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома (асли), туғилганлиги тўғрисидаги ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. катталикдаги 3 дона фотосурат, шаҳар меҳнаткашлар депутатлари совети ижроия комитети савдо бўлимининг йўлланмаси.

Билим юртининг адреси: Тошкент—86, «Оқтепа» массиви, «Самарқанд дарвоза» кўчаси, 60-уй (4, 9, 11, 15, 19, 21-трамвайлар, 12, 13, 29, 32, 34, 36, 43, 48-автобусларнинг «Оқтепа» бекати).

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

21 СЕНТЯБРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Орбита—3» программаси

17.50 «Горнчилар, қаердасиз!». 18.35 «Қувноқ ноталар». 19.00 Янгиликлар. 19.10 Концерт. 19.20 «Фан оламида». 19.50 «Шахсий бахт». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия. 21.00 «Вақт» информацион программаси. 21.30 Хоккей бўйича халқаро турнир. ЧССР—СССР терма командалари. Прагадан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — оғир атлетика бўйича жаҳон чемпионати. ГФРдан олиб кўрсатилади. «Спортлото» тиражи. 24.00 СССР халқ артисти К. Зариньш куйлайди. Ригадан олиб кўрсатилади. 00.30 Кўрсатувлар программаси.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Ёш куч». Мактаб ўқувчилари учун спорт программаси. 19.00 «Ҳаёт каби тирик». Илмий-оммабоп программа (рус.). 19.30 «СССР Конституцияси лойиҳаси ҳақида суҳбатлар». «СССР гражданларининг асосий ҳуқуқлари, эркинликлари ва бурчлари». 19.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 20.00 «Ривожланган социализм экономикаси». Иқтисодчи олимларнинг республика конференцияси олдидан. 20.15 «Ортиқ Отажонов куйлайди». Телевизион фильм-концерт. 20.40 «Ахборот» информацион программаси. 21.00 Москва. «Вақт» информацион программаси. 21.30 «Пахтазор—мардлар майдони». 21.45 «Шу куннинг қўшиқлари». Концерт. 22.25 Октябрнинг киносолномаси. «Жаноби олийларининг адъютанти». Бадиий фильм. 1-серия. 24.00 Кўрсатувлар программаси.

22 СЕНТЯБРЬ—ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Орбита—3» программаси

9.00 Янгиликлар. 9.10 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 9.30 «Горнчилар, қаердасиз»!. 10.15 «Шахсий бахт». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия. 11.25 «Бизнинг биография. 1970 йил». 14.40 «Меҳнатинг — иқболинг». Ҳужжатли фильмлар программаси. «Кузнинг қизғин куни». («Ўзбектелефильм»). «Ҳамширалик стажи». (Ростов кинохроника студияси). 15.10 «Драматургия ва театр». Б. Шоу. 2-кўрсатув. 16.00 «Географик тадқиқотлар тарихидан». 16.30 Волжск автомобиль заводи (Тольятти шаҳри) Маданият уйи рус халқ хорининг концерти. 16.55 «Шахмат мактаби». 17.25 «Адабий ўқиш». Л. Сейфуллина. «Мактуб». 17.50 «Олға, болакайлар». 19.00 Янгиликлар. 19.15 Ўйнаб, қўшиқ куйлаймиз». 19.30 «Конституция лойиҳаси ҳақида суҳбатлар». 9-кўрсатув. «Ҳамманинг ва ҳар бир кишининг фаровонлиги учун». 20.00 Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. Совет Белоруссияси. Кўрсатувда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. М. Машеров иштирок этади. 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.40 Баскетбол бўйича Европа чемпионати. Эркаклар. СССР—Франция терма командалари. Бельгиядан олиб кўрсатилади. 24.00 Кўрсатувлар программаси.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

18.25 Кўрсатувлар программаси. 18.30 «Синюшканинг қудуғи». Болалар учун мультфильм. 18.45 «Физкультура ва спорт». Телевизион журнал. 19.15 Адабий театр. М. Кушмаков. «Шамол». 19.45 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 20.00 «Қуёшли Ўзбекистон қўшиқлари». Телевизион фильм-концерт. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 «Прогресс» программаси. «Тошкенткабель заводида автоматлаштирилган бошқарув системаси». 21.40 «Рашид Бейбутов куйлайди». Телевизион фильм-концерт. 22.00 Москва. «Вақт» информацион программаси. 22.30 «Ўзбекистон чорвадори». 22.45 Октябрнинг киносолномаси. «Жаноби олийларининг адъютанти». Бадиий фильм. 2-серия. 00.05 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун программа

19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Болалар учун фильм. «Коля, Оля ва Архимед». 19.25 «Қолган бутун умр мобайнида». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия (рус.). 20.30 Тошкент янгиликлари. 20.50 Врач экрани. 21.20 СССР халқларининг куйлари. Концерт.

Октябрь район халқ маорифи бўлими, район маориф ходимларининг касаба союз комитети ҳамда 124-мактаб коллективи шу мактабнинг собиқ директори И. Ҳошимовга қизи

Лола ҲОШИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

И Охунбобоев номли Республика медицина билим юрти дирекцияси ва маҳаллий комитети бўлим мудири Ф. Ш. Вильдановага онаси

Нагийма ФАССАКОВНА ВИЛЬДАНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 бет. Тошкент оқшоми

21 СЕНТЯБРЬ, 1977 й.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ГСП, ТОШКЕНТ, ЛЕНИН ПРОСПЕКТИ, 41-УЙ

Р — 14543. | Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26. | ИНДЕКС 64579. | Нашр Г—3151.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача. Эълонлар бўлими — 33-81-42.